

ELŐFIZETÉS

KELTREN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRBEFIZETÉS:

Összesen heti sor egyszer 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesítő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM. 387

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 381.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, június 13.

Mai számunk főbb közleményei:

A közigazgatási reform beterjesztése.
Megszűnt az aradi gyógyszerész sztrájk.
Visszatérnek a „régí jó táblabírák.”
Nem emelik az autobusz tarifát.
Árverezik az Aradi Első gőztéglagyárat.
A váltóhamisító tíu levelei.
Katonák versenye Borosjenőnél Aradig.
Török-görög háború fenyeget?
Az Aradi Torna Egyesület jubiláris ünnepe.
Megbukott az egynapos Ribot-kormány.
Vilmos császár a trónörökösénél.
Árverezik Mágnás Elza ruháit.

Az új vármegye.

Arad, június 12.

A képviselőház előtt fekszenek a vármegyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatok. Azok után a tájékoztató kijelentések után, amelyeket e reform tartalmáról Sándor János belügyminiszter hetekkel előbb tett, a törvényjavaslatok meglepetést nem keltettek. Arról azonban most már teljes bizonyosságot szerezhetnek a reformnak barátai is, ellenzői is: a reform se meg nem eszi, se pedig bennárá nem teszi a vármegyét és az önkormányzatot. A közigazgatás államosítása egyike volt Magyarország legrégebb, legnehezebb problémáinak. Mindenki egyetértett abban, hogy a mit a külföldön minden tartózkodás nélkül, a haladás szavát követve, megcsinálhattak, ahhoz Magyarországon nagyon óvatosan kellett nyulni, nehogy a közigazgatás átalakulása a vármegyék alkotmányjogi hatáskörét és jelentőségét csorbitsa.

Sándor János, akit a vármegyei közigazgatás nevelt a politikai életbe és a belügyminiszerségbe, az operatív óvatosságával és ügyességével végezte ezt a munkát; kivette a vármegye testéből, ami a közigazgatás fejlődésének volt az akadálya, s meghagyta, életképességében megerősítette azt, a mi az önkormányzatnak vére, lényege.

Alábecsülné ennek az önkormányzatnak jelentőségét, aki a vármegyék legfontosabb jogának azt tartaná, a mit most a reform elvesz: a tisztviselőket választó hatáskört. Tény, hogy a vármegyei közgyűléseken ez ébresztette a legtöbb érdeklődést, e körül hullámzott a legnagyobb izgalom. De ez az érdeklődés és ez az izgalom nem a jognak megbecsülését jelentette, hanem mindig a személyek, pártok, érdekesoportok, nem ritkán a családok harcát. A kinevezési rendszer egyáltalán nem rejti azt a veszedelmet, hogy az érdem, a rátermettség, a szorgalom kevésbé fog érvényesülni és az előhaladáshoz jutni, mint eddig. Sőt ép az a körülmény, hogy a vármegyei tisztviselő sorsa nincs egy vármegye szűk keretei közé rekesztve, és hogy az előhaladásnak szabad útja van a vármegyei ranglétra határán túl, a közigazgatás központi, legfelsőbb fokaihoz, ez adhat igazi alkalmat a tehetségek érvényesüléséhez, és ez ösztönözhet új rétegeket arra, hogy a közigazgatási pályára menjenek, a hol mindezek mellett a hat-

hat évenként megújuló bizonytalanság nem nyugtalanítja őket. És hogy a kinevezési rendszer mellett nem kell a „mindenkori kormányzat korteszesszökeivé” sülyedniök: arra bizonyosság a mai pénzügyi, igazságügyi, erdő-, államépítészeti: és egyéb kinevezés alapján álló közszolgálat, a melynek embereit igen kis mértékben veszik igénybe a politikai választások.

Ellenben megmarad, sőt fejlődik a vármegyéknek azon joga, amellyel komoly esetekben a központi hatalom törvénytelenégeivel kell szembeállniök. A kinevezett és a kormánytól függő tisztikarral szemben van a táblabíró, aki teljesen a vármegye többségének bizalmából viseli tisztét, és akinek indítványára a vármegye valamely sérelmes rendelet ellen fölíratot intézhet a kormányhoz. a kormány intézkedései ellen pedig a közigazgatási bírósághoz. E jognak értékét és erejét az állapítja meg, hogy a fölírás a sérelmes rendelet, vagy intézkedés végrehajtását felfüggeszti. Megmarad a vármegyei közgyűlés ellenőrzési joga a kinevezett tisztikarral szemben is, amelynek bármely tagja ellen fegyelmi eljárást tétethet folyamatba, s a fegyelmi eljárásban első fokon a vármegye közigazgatási bizottsága ítél, amelyben a választott tagok az eddiginél nagyobb számban fognak helyet foglalni.

Nagyszabásu, Magyarország egész közéletére kiható újítást tartalmaz ez.

Csöppek az elázott

gyermeknapról.

Leányszobák sarkában sáros, átázott fehér és rózsaszínű cipőcskék, gyűrött, nedvesre vált habos, lange ruhák beszélhetnek ma arról, hogy tegnap még üdék, tiszták, bűbajosak volt és hogy tegnap volt Aradon a gyermeknap. Az ideai gyermeknap pedig abban különbözik az eddigiektől, hogy most nem a jótékonyról nevében kifosztottak keseregnek a gyermeknap miatt, hanem a képerselyes hölgyek, akiknek minden reménységét, buzgalmát és a fillérek ellen vezetendő hadjárat tervezett stratégiai trükkjét elmosta az eső.

Roszmájú emberek azt állítják, hogy az időjárás példát akart statuálni és azért zuditott alá a két gyermeknapon olyan esőtengert, hogy ezzel megfenyegesse az aradi gyűjtő és naprendező hölgyeket:

— Végre is büntetlenül nem lehet egymásután virágnappal, gyermeknappal, tudóbetegnappal megrohanni a közönséget! Tessék egy kis mérsékléssel lenni tisztelt hölgyeim!

Ez a barátságos fölszólítás az időjárás nyelvén igen kellemetlenül, viz, viz, viz és viz

alakjában jutott kifejezésre. — Az esőnek a a gyermeknap iránt tanusított mostoha viselkedését mások némi jóindulattal úgy magyarázták, hogy a gyermeknap rendezői nem voltak figyelemmel — Medárd napjára. Uram isten, mi mindenre kell figyelemmel lenni egy szegény gyermeknap-főrendezőnek, még arra is kell gondolni, hogy szent Medárdussal ne jöjjön kollízióba! Mert ha Medárd nap előtt van a gyermeknap: nincs baj, de most, utánna: negyven napig szakad az eső és elmossa a legszebben kigondolt gyűjtési fondorlatokat is.

Igy tegnap is kárba vészett a sok ötlet, ronggyá áztak a lange sátoroszövetek, kapu alá menekültek a szerenosekerék és tombola hivei, a gyermekkorzó teljesen elmerült a vízben, a szépségversenynek hire-hamva sem volt és a nap jó részében árván kékültek a sátrak alatta kis gyűjtőperselyek: a vállalkozó hölgyek ki sem merészkedtek az utcára. Mert a hölgyeknek van fegyverzetük mosollyal, hízélgéssel, tréfával és száz meg ezer ravaszsággal minden mord férfi, zord nem-adakozó és elkéseregett virág-, gyermek-, tudóbeteg-, tüzoltó- stb. nap a gyűlölő ellen, csak az esőfelhőket nem bírják könnyöreltre lágyítani.

Délelőtt még csak lógtak a felhők és itt-ott csepegett belőlük valami esőhöz hasonló Akadt közönség is a korszóra és ha itt-ott elmosolygott a nap, bizakodóan mondták:

— Lám, hiszen nyomban kiderül! Gyönyörű napunk lesz még!

A sátorok tájékaról ezzel a boldog bizalommal rebbent szét a perselyes leánysereg, de az eredmény nem nagyon volt fényes. Legalább is a perselyekbe hulló pénzek cseppet sem fénylettek, mert nikkal elvétve, ezüst meg épen alig mutatkozott a komor bronz egy és kétfiléresek között. Ha valami nagyon fénylett a perselybe csusztatás diszkrét percében az biztosan — nadrággomb volt. Délben azután megint beköszöntött az eső. Múlek Lajosné épen fáradhatatlanul járta sorra a gyűjtősátrakat és biztatta a hölgyeket:

— Ma ki kell pótolni a tegnapi hiányt is!

Egy fehér ruhás kis ártatlanság lelkesen megragadta a kék perselyt és elindult így fohászokdva:

— No ha nem csurran, hát csöppen!

Alig nyújtotta ki a kis perselyt, már csurrant is, csöppent is, ahogy parancsolta, de nem a „csak egy fillér” sora, hanem az eső. Ömlött, mintha dézsából zuditának és a szegény,

a reform. A laza, sok tekintetben kedélyes, a fegyelemnek, az ellenőrzésnek és főként a tisztviselők megelégedetlenségének sok tekintetben hiájával levő rendszer helyett olyan közigazgatást van hivatva teremteni, amely megszünteti a panaszt a közönységben és az elégedetlenséget a tisztviselőkben. Ilyen komoly, mélyre szántó törvényhozási reformmálszemben kicsinyes ellenvetés az, hogy a kormány a nyári szünetet akarja vele megrövidíteni. Kormányparttól és ellenzéktől egyformán elvárható, hogy ilyen nagy reform tárgyalásától ne tartsa vissza a nyári meleg, hogy az ilyennek megteremtése, alapos megvitatása kedvéért mondjon le néhány hétre a nyári üdülés kellemességéről, sőt — az amerikai kirándulás élvezeteiről is.

A közigazgatási reform beterjesztése.

(A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 12.

A képviselőház folyosóján ma délelőtnagy volt az élénkség. Tíz órakor a munkapárti oldalon nagy számmal voltak együtt a képviselők és természetesen a mai nap szenzációjáról, a közigazgatási reform benyújtásáról esett a legtöbb szó. Beszéltek arról is, hogy a gyulafehérvári népgyűlés ügye ismét a Ház elé kerül, amennyiben Pop-Csicsó István interpellál ebben a kérdésben. Az ellenzék természetesen a mai ülésről is távolmaradt.

(Az elnök előterjesztései.)

Szász Károly alelnök délelőtt tizenegy óra tíz perckor nyitja meg az ülést, amelyen a munkapárti képviselők nagy számmal jelentek meg.

Az elnök bemutatja Kossuth Ferencné levelét, amelyben köszönetét fejezi ki férje elhunytja alkalmából tanúsított részvételeért. Jelenti továbbá, hogy Pop-Csicsó István sürgős interpellációt jelentett be a gyulafehérvári népgyűlés ügyében.

A Ház az engedelmet az interpellációra megadja és úgy határozott, hogy azt a jövő

ülés napirendjének a megállapítása után hallgatja meg.

Ezután Hajós Kálmán, Heinrich Antal dr. és Jakabffy Elemér a múlt ülésen benyújtott igazságügyi javaslatokról tettek jelentést, nevezetesen a polgári perrendtartásról és a becsület védelméről. Az igazságügyi bizottság letergályta ezeket a javaslatokat és azok készen várják a képviselőházi tárgyalást.

• (A közigazgatási reform beterjesztése.)

Ezután általános figyelem és csend közepette Sándor János belügyminiszter emelkedett szólásra és beterjesztette a Ház elé a vármegyei közigazgatási alkalmazottak kinevezéséről, a vármegyei alkalmazottak személyi és szolgálati viszonyáról és a vármegyei közigazgatásról szóló javaslatát. Amikor az előterjesztéseit befejezte, a Ház percekig zajosan éljenzele és ünnepelte a minisztert.

A Ház a javaslatot a közigazgatási és pénzügyi bizottságnak adta ki együttes tárgyalás végett.

Az elnök javasolta ezután, hogy a képviselőház legközelebbi ülését június 16-án, kedden, délelőtt tíz órakor tartsa és annak napirendjére — kisebb jelentőségű törvényjavaslaton kívül a becsület védelméről szóló törvényjavaslatot tűzzék ki.

(Interpelláció

a gyulafehérvári gyűlésről.)

A Ház ezt a javaslatot elfogadta és ezután Pop-Csicsó István mondta el interpellációját. Ebben az interpellációban a Gyulafehérvárott május 31-én betiltott román népgyűléssel foglalkozik s a helyettes polgármestert, aki a gyűlés feloszlására a csendőrhadnagyt utasította, élesen megtámadja. Szigorú fegyelmi vizsgálatot kér a polgármester ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt s arra is kér vizsgálatot, hogy ki hamisította meg a hivatalos jelentésben Vlăd Aurél beszédét.

Sándor János belügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra. Tagadja az interpellációnak azt az állítását, hogy a belügyminiszteri rendelet minimálisra redukálta a gyűlékezési jogot. Ara vonatkozólag, hogy hajlandó-e fegyelmet indítani, kijelenti, hogy a vizsgálat már folyamatban van. Az inkriminált kifejezésekre vonatkozóan kijelenti, hogy azokat Popescu Antal városi hivatalnok jegyzetei alapján állapították meg. A továbbiakban erőlyesen elítéli a románok türelmetlen magatartását, végül pontonként válaszolt a kérdésekre.

Pop-Csicsó válasza után a Ház a belügyminiszter válaszát tudomásul vette.

nyáriasan, pipesen öltözött kis gyűjtőgetők ünnepő disze összeázott és valamennyien azzal nyujthatták át a perselyeket:

— Megtelt! — Színültig van!

Tele is volt minden persely — esővízzel! Délután pedig megállás, szünet nélkül zuhogott a zápor. Három óra lett, megkezdődhetett volna a katonazene, öt óra lett, fölvonulhattak volna a kivirágzott fiúk, leányok: de mindezek helyett csak az eső zuhogott. Végre hét óra tájban elállt a zápor és megpróbálkozhattak ismét a gyermeknappal.

Megleivenedett a sátrak környéke, a gyermeknap táborakara ismét átvette a vezényletet és megtettek minden tőlük telhetőt a siker érdekében. Ha nem is ment olyan jól a gyűjtés mint máskor, de legalább a gyűjtők jól mulattak. A sátrak alatt nagyszerű kis társaságok verődtek össze és egy vörös esernyő-sátor alatt még pezsgőzés is folyt, vidám leányok és kedves katonák mulattak a korzó kellős közepén északkeletre a Matzky-cukrászdától. A hangos és zajos mulatozásra lett e figyelmessé, vagy egyszerűen esti szemlélődésre jelent meg: ódon bagolyvára ablakait felnyitotta Fischer Eliza és kitekintett a gyermeknap estjébe. De

nem sokáig szórakozhatott. Egy perccel utóbb már két szorgalmas gyűjtő hölgy hagyta ott a mulató társaságot és a nagyon siralmasan zörgő kék perselyeket odaemelték az öreg milliomosnő elé:

— Csak egy fillért!

— Egy fillért se — ingatta ősz fejét szigorúan Fischer Eliza. — Azért építettem én árvaházat, hogy most filléreket adogassak?

És nagyobb súly okából az ablakot is bezárta, eltűnt a kíváncsiak elől. — Hát bizony mások is voltak ilyen szigorúak és a hölgyek nemcsak a rossz rossz időre panaszkodtak, hanem a rossz emberekre is, akik szívtelenek, nem adnak filléreket a szegény elhagyatott gyermekeknek.

— Dehogynem adunk, dehogynem — szólott két panaszkodó hölgyhöz az agyonázott gavallér — de ne feledjék kérem, hogy maguk már a multkor kifosztottak minden épkézláb embert a virágnap nevében. Nincs még két hete sem és most újra akarnak!

A nagy konkurencia a jótekonyság terén is megboszulja magát. Azonban ne tessék megijedni, vagy tessék megijedni: azzal, hogy a gyermeknapok eláztak, még nem múlt el min-

Megbukott az egynapos Ribot-kormány.

(A radikálisok leszavazták a kabinetet. — Rosszul sikerült bemutatkozás.)

Távíráti tudósítás.

Páris, június 12.

Amit még legvérmesebb reményű ellenfelei sem hittek, a Ribot kormány élete csak egy délutánra terjedt, ma este már az elnökkel volt Ribot és bejelentette az egész kormány lemondását. Heves küzdelemre mindenki el volt készülve, de hogy így hamar következik be a bukás, senki sem gondolta. Eddig még nem volt példa rá, hogy egy kormány mindjárt a bemutatkozásánál, a kamarában megbukott volna.

A Ribot kormány bemutatkozása alkalmából természetesen izgalmas élet volt a kamarában. Alig egy-két képviselő hiányzott, a karzatok zsúfolva, a diplomata páholya is telve. A nagy zaj, mozgolódás egyszerre elült, amint a kormány Ribot vezetésével megjelent. Delcassé jobbra, Bourgeois balra foglalt helyet. Mély csendben kezdte Ribot a kormány nyilatkozatát felolvasni, de mindjárt az első mondatnál közbekiáltások hangzottak. A három éves katonai szolgálat említésekor a többség tapsolt, csupán a szocialisták kiabáltak!

— Le a három évvel!

Az orosz szövetség említésekor ismét felhangzott a taps, s a hangulat után ítélve a többség a nyilatkozatot tetszéssel fogadta.

Ribot után a radikálisok sorából Dalinier, Puch, Ocagne állottak fel szólásra, mindhármán kijelentették, hogy a legutóbbi választások a radikálisok fényes győzelmével végződtek és így nem teszik alkalmassá Ribotot a kormányalakításra. Dalinier Ribot napirendi javaslatával szemben ellenjavaslatot nyújt be. Ribot rövid beszédben válaszolt a felszólalásokra, hangsúlyozta, hogy a három éves katonai szolgálat mellett van, hiva a radikális programok, különösen az adókérdésben.

Nagy izgalomban került sor a szavazásra, amelynek eredményeképpen Dalinier javaslata mellett leadtak 306, ellene 262 szavazatot és így

44 szavazattal leszavazták az új miniszterelnököt.

Az eredmény kihirdetése után a kormány tagjai, élükön Ribotval halálos csöndben elhagyták az üléstermet.

Ribot azonnal az Elyséebe ment, ahol jelentést tett Poincaré elnöknek és átnyújtotta a kormány lemondását.

den veszedelem az aradi pénztárcák telől: mindjárt elhatározták, hogy a jövő héten — ha Medárd kegyesen megengedi — pót gyermeknapot rendeznek és akkor pótrohamot intéznek a korzó közönsége ellen.

— Baj, baj — mondta erre a hirre egy pesszimista, cinikus, szívtelen, megátalkodott, szabadgondolkodó. — Ha ez így megy: nem lehet a korzón járni. Mert, vagy esik az eső és azért nem lehet, vagy nem esik és akkor gyermek-, pótg gyermek-, vagy pót-egyéb-izé-nap van és gátolja a szabad közlekedést.

Am az aradi gyermeknap krónikája nem lenne teljes, ha el nem mondanók, hogy a lármás, zajos korzói gyermeknapról eltekintve megtartották a gyermeknapot a várban is, ahol az elegáns és fess tisztnek négy sátorból vették ki a hálót. A jótekonyság nevében tisztokra zászlóztól fölfelé. Különösen szép volt Hegedűs Ede alezredes várparancsnok feleségének rózsadisztes sátra. A várbeli gyermeknap olyan jól sikerült, hogy még az esőt, a rossz időt sem érezte meg. Végre is azért tisztak a tisztak, hogy egy kis eső elől el ne szökjenek és a tisztnek sem lehetnek gyávábbak az uruknál.

Visszatérnek

a „régí jó táblabírák.”

(Három törvényjavaslat a közigazgatás reformjáról. — Az új megyei rendszer. — A választott táblabírák.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 12.

Sándor János belügyminiszter a képviselőház mai ülésében a vármegyei közigazgatás reformjáról a következő három törvényjavaslatot terjesztette elő: Törvényjavaslat a vármegyei közigazgatási alkalmazottak kinevezéséről. — Törvényjavaslat a vármegyei közigazgatási alkalmazottak lényegesebb személyi és szolgálati viszonyairól. — Törvényjavaslat a vármegyei közigazgatásról. — Az alábbiakban adjuk a három javaslat ismertetését.

A vármegyei közigazgatási alkalmazottak kinevezéséről

szóló törvényjavaslat négy szakaszból áll.

Az első szakasz kimondja, hogy vármegyékben a közigazgatást kinevezett alkalmazottak látják el önállóan, vagy önkormányzati szervek közreműködésével. Az alkalmazottak közül az V. és VI. fizetési osztályba tartozó tisztviselőket a király, a VII–IX. fizetési osztályba tartozó tisztviselőket a belügyminiszter nevezi ki.

Minden vármegyei közigazgatási alkalmazott, akit állásra a törvényhatósági bizottság választott, van a főispán, vagy az alispán nevezett ki, a törvény hatálya alá léptével rendelkezési állapotba kerül. A rendelkezési állapotban levő alkalmazottnak azokra az illetményekre van igénye, melyeket részére az a törvény hatálya alá léptekor érvényben álló jogszabályok megállapítanak. Azt a rendelkezési állapotba került alkalmazottat, akit legkésőbb egy év alatt állami alkalmazottá nem neveznek ki, sem végellátásban nem részesítenek, az egy évnek utolsó napjával állásától felmentettnek kell tekinteni. Az ilyen alkalmazottat, halála után hozzátartozóit a vármegyei nyugdíjszabályzat értelmében járó ellátás akkor is megilleti, ha rá nézve egyébként az ellátás feltételei még be nem állottak. A fenti és egyéb kötelezettségek alól felszabadult vármegyei nyugdíjalapot a vármegye közjóléti intézményekre fordíthatja. Az állami állásokra kinevezett alkalmazottakra az állami alkalmazottakra érvényes jogszabályok irányadók, de a már egyénileg megszerzett jogokat a javaslat nem érinti. A legnépesebb 21 vármegye alispánja mindaddig, míg VI. fizetési osztályba tartozik, évenként 2000 korona működési pótlékban részesül.

A javaslat indokolása rámutat arra, hogy a kinevezési rendszernek korántsem az a célja, hogy a bürokratizmusnak engedjen teret, hanem ellenkezőleg, hogy az önkormányzati elemnek az eddiginél jóval szélesebb körű közreműködését biztosítsa. A közigazgatás nemzeti és szociális feladatainak megoldásához egységesen szervezett, egyöntetűen egységes vezetés alatt működő gépezet kell, melyben az egyes alkatrészek gondos megválasztása és megfelelő elhelyezése biztosítja az egész gépezet összefüggő működését.

A kinevezési rendszernél a tisztviselő alkalmazása nem laikus elemre, hanem szakhatóságra van bízva, amely hatóság elsősorban a helyi elemekre lesz ugyan tekintettel, akik a népet és a viszonyokat ismerik és a lakosság nyelvét értik, de ha ott nem találkozik alkalmas jelölt, ilyen az országos létszámban könnyen találhat. A kinevezési rendszer nagy előnyökkel jár a tisztviselőkre is, kiknek életfogytiglan biztos megélhetést jelent és akik az országos létszám mellett megfelelő előhaladásra számíthatnak.

Kétségtelen továbbá, hogy a tisztviselők gyakorlati kiképzése a jó közigazgatás egyik legfontosabb követelménye.

A külső gyakorlat megszerzésének eddig útját állta az a választás, melyet a választási rendszer állított a központi és a megyei alkalmazottak közé. E választás ledőltevel mód nyílik arra, hogy a központi tisztviselői a kellő gyakorlatot szerzett külső tisztviselők sorából szemeltesse ki. Nagy-

fontosságu nemzeti érdek, hogy a közigazgatás pártatlan legyen.

A kinevezett tisztviselő a közönségtől független lesz, tehát több joggal várhatunk tőle pártatlanságot, mint a választott tisztviselőtől, aki önkénytelenül is hatása alatt áll annak a függő viszonyoknak, mely választott és választó között fennáll.

Igaz, hogy a kinevezési rendszer szorosabbra fűzi a kapcsolatot a tisztviselő és a kormányhatóság között. Ám a vármegyei tisztviselő ma sem független a kormánytól, mely rendelkezik vele, működését ellenőrzi és felette legfelső fokozatig bíraskodást gyakorol. Ez a függő helyzet semmiesetre sem fog úgy nehezédni a tisztviselőre, mint az eshetőségekkel minden hatodik évben fenyegető eddigi állapot. Az önkormányzat lényege nem a tisztviselők választásában, hanem abban áll, hogy a közigazgatásban a független elemek közreműködése minél szélesebb körben biztosítsa és hogy az ügyek intézése felsőbb jóváhagyáshoz kötve ne legyen. Egyébként tekintetbe veendő még, hogy a választás szabadságának eddig is szűk korlátokat szabott, hogy a törvény a kijelölést olyan választmányra bízta, mely összeállításánál fogva a főispánnak akaratát juttathatta érvényre. Ilyen körülmények között a jelenlegi korlátozott választást a kinevezéstől csak egy kis lépés választja el.

A közigazgatási alkalmazottak szolgálati viszonyairól

szóló javaslat kimondja, hogy a miniszteriumokban az előadói tervezetek felülvizsgálása az elkerülhetetlenül szükséges mértékre szoríttassék és hogy a fontosabb fogalmazási tennivalókat magasabb állású tisztviselők lássák el. A miniszterelnökségnél a belügyi, a Felsőszemélye körüli, földmivelésügyi, honvédelmi, kereskedelmi és közoktatásügyi miniszteriumban a fogalmazói és segédfogalmazói állásokat fokozatosan meg kell szüntetni, ellenben jogi képesítésű IX. fizetési osztályba tartozó külső tisztviselőket lehet központi szolgálatra berendelni. A berendelés a vármegyei közigazgatási, valamint azon tisztviselők köréből történhetik, kik az illető miniszter fennhatósága alá tartozó hivataloknál vannak alkalmazva.

A javaslat szerint a fentemlített miniszteriumokban a VIII–V. fizetési osztályokba

csak azt lehet kinevezni, aki legalább három évi olyan vármegyei vagy városi szolgálatot igazol, melyhez jogi képesítés szükséges.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik azokra a miniszteri tisztviselőkre, akik 1914. évi május 1-ét megelőzőleg az illető miniszteriumba már ki voltak nevezve. A nevezett miniszteriumokban fogalmazói és ennél kisebb álláson alkalmazott tisztviselőket külső szolgálati állások valamelyikére ki kell rendelni. A kirendelt tisztviselő az illető miniszterium személyzetének létszámában marad.

A vármegyékben a következő állami állások szerveztetnek: alispáni, főjegyzői, másodfőjegyzői, aljegyzői, főszolgabírói, szolgabírói, árvaszéki elnöki, árvaszéki ülnöki, tiszti főügyész, tiszti ügyész, közigazgatási gyakornoki, tiszti főorvosi, járási orvosi, főlevéltárnoki, főszámvevői, számtanácsosi, számvizsgálói, számellenőri, számtiszt, számgyakornoki, irodaigazgatói, irodatiszti, segédtiszt és a szükséges altiszt és szolgai állások. Az orvosok és allelevéltárnokok állása megüresedésük esetén megszűnnek.

A javaslat intézkedik azután a vármegyei tisztviselők fizetési osztályokba sorozásáról. Az alispáni állások egyharmadát az V., kétharmadát a VI., a főjegyzői, árvaszéki elnöki és főügyész állások egyharmadát a VI., kétharmadát a VII., a főszolgabírói állások kétharmadát a VI., három nyolcadát a VII. és három nyolcadát a VIII., a tiszti főorvosi állások két nyolcadát a VI., három nyolcadát a VII. és három nyolcadát a VIII. fizetési osztályba sorozza s a többi állás osztályozását is felsorolja. A közigazgatási tisztviselők szá-

kok szerint összesített országos létszámot alkotnak. Az alkalmazottak esküformája az „önkormányzat törvényes jogainak” tiszteletben tartásáról is szól.

A meg nem szavazott adók behajtására és a meg nem ajánlott ujoncok kiállítására vonatkozó rendeletek végrehajtásának tilalma a vármegyei közigazgatási tisztviselőkre is fennáll, az előmunkálatoikat azonban kötelesek teljesíteni.

A vármegyei tisztviselők fegyelmi eljárására az 1886. XXIII. t.-c. rendelkezései a következő módosításokkal irányadók: 1. Fegyelmi ügyekben első fokon a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya, másodfokon a belügyminiszter határoz. 2. A fegyelmi hatóság fegyelmi vétség megállapítása nélkül is kimondhatja a tisztviselőnek a közigazgatás érdekében való áthelyezését. A tisztviselőt a belügyminiszter helyezi át.

Ez a második javaslat indokolásában a miniszter rámutat arra, hogy néhány mélyreható rendelkezést vet fel, amelyek a mai jogállapotot az alkalmazottak javára igen előnyösen fogják megváltoztatni. Elég e tekintetben a státuszrendezésnek nagyon előnyös voltára, a kinevezésre, az áthelyezésre és a fegyelmi szabályok legsúlyosabb rendelkezéseinek módosítására utalni.

A vármegyei közigazgatásról

szól a harmadik javaslat, mely a jelenlegi állapot változatlanul hagyásával törvénybe iktatja a vármegyéket és székhelyeiket. Kimondja továbbá, hogy a javaslat rendelkezései a pénzügyigazgatásra nem terjednek ki.

A törvényhatósági bizottság szervezete, a tagok létszáma érintetlenül marad. A törvényhatósági bizottsági közgyűlés hatáskörének megállapításánál figyelembe veszi a javaslat azt a tapasztalatot, hogy községi és egyéb helyi érdekű ügyeknek intézésére a közgyűlés nem alkalmas. Ezért a közgyűlés hatáskörébe utalja azokat az ügyeket, melyek országos vagy megyei közérdekűek. A helyi érdekű ügyeknek intézését részben a közigazgatási bizottságra, részben az új járási bizottságra bizza. A hatáskörnek kibővítése által a közigazgatási bizottság állandó gócpontja lesz a vármegye központi önkormányzati tevékenységének. A választott tagok számát huszonkettőre emelik fel, ami a választott elemnek a tisztviselőtagok felett túlsúlyt biztosít.

Új önkormányzati testületet nyer a vármegye a járási bizottságban. A bizottság a főszolgabíró elnöke alatt részben tisztviselőkből, részben a közgyűlés által választott tagokból, vagy olyan más egyénekből fog állani, kik a járáshoz erkölcsi, vagy anyagi érdekszálakkal fűződnek. A javaslat döntő súlyt biztosít a választott elemnek. A bizottság elé olyan ügyek tartoznak, melyek intézésénél a helyi viszonyokban való jártasság folytán a testület tagjaitól nagyobb érdeklődés várható, mint az eddigi hatóságoktól, melyek az élettől távolabb állottak. A javaslat ezért községi járási ügyekben széleskörű intézkedési, felügyeleti és véleményezési hatáskört ad a járási bizottságnak.

A közgyűlés ellenőrzési hatásköre lényegesen kibővül, amennyiben azt a javaslat a vármegye egész közigazgatására kiterjeszti és felruhazza a közgyűlést azzal a joggal is, hogy bármelyik közigazgatási tisztviselő ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot folyamatba tétethesse. Az ellenőrzési jogkört még hathatósabban gyakorolhatja a vármegye a közigazgatási bizottság útján, mely a közigazgatási közegektől felvilágosításokat kívánhat és azokat állásuktól is felfüggesztheti.

A vármegye a miniszternek, a főispánnak, vagy az alispánnak olyan rendelete ellen, melyet jogszabályba ütközik, vagy egyébként sérelmesnek vél, felírhat a miniszterhez, illetőleg panaszt tehet, a közigazgatási bíróságnál.

A vármegye a felirási jogot választott táblabírája útján gyakorolja. A táblabíró és helyettesét a közgyűlés kijelölés nélkül titkosan három évre választja. A táblabíró e minőségben tanúsított viselkedéséért nem lehet felelősségre vonni, a közgyűlés azonban a megbízást bármikor visszavonhatja. A táblabíró fizetés nem illeti meg. A sérelmes rendelet vagy intézkedés végrehajtását a felírás felfüggeszti.

A törvényhatósági bizottság országos ügyekkel foglalkozhatik. Megállapodásait a többi törvényhatósággal és a kormánnyal közölheti és az országgyűléshez közvetlenül felterjesztheti. A kormány a törvényhatósági bizottságot országos ügyekben véleménynyilvánításra hívhatja fel.

A kormányhatósági jóváhagyásra szoruló közgyűlési határozatok köre szűkebbre szorul, amennyiben csak új, illetőleg tetemesebb anyagi megterhelés esetében köti ki a javaslat a miniszter jóváhagyását. Függetlenebbé válik a szabályrendelet alkotás is. A szabályrendelet jóváhagyottnak tekintetik, ha a miniszter kilencven napon belül nem nyilatkozott. Jóváhagyást igénylő határozatoknál ez a határidő hatvan nap lesz.

A főispán jogállását a javaslat érintetlenül hagyja. A vármegyei közigazgatás vezetője jövőre is az alispán lesz, akinek hatósága alá fognak tartozni nemcsak a közigazgatási alkalmazottak, hanem a megye területén működő egyéb közigazgatási alkalmazottak és hivatalnokok is. Egyebekben az alispán és a többi tisztviselő hatásköre változatlan marad, sőt a javaslat arról is gondoskodik, hogy a vármegye helyi (gazdasági, közjóléti stb.) érdekű ügyeinek intézésében a tisztviselők éppen úgy rendelkezésre álljanak a vármegye közönségének, mintha választott tisztviselők volnának. A nem magyar anyanyelvű állampolgárok részére a javaslat biztosítja azt a jogot, hogy bizonyos feltételek mellett járási hatósága előtt saját anyanyelvét használhassa.

A vármegyei közigazgatásról szóló javaslat indokolása rámutat arra, hogy a jelenlegi vármegyei általános közigazgatás mai rendszere a változott viszonyok közt nem állja meg többé helyét. A reformban a vármegyei intézmény évezredes fejlődésére és országunk sajátos viszonyaira kellett figyelemmel lenni. Az ősi intézményekhez való kegyeletos ragaszkodás tiltakozik az ellen, hogy felduljunk azokat a kereteket, melyek között a vármegye egy ezred óta teljesíti hazafias hivatását. A reform főszempontja az, hogy a régi keretek fentartása mellett a vármegye a modern életviszonyok között is képes maradjon azokra a szolgáltatásokra, melyekkel a nemzetet egy évezreden át hálára kötelezte. Ennélfogva a javaslat nem halad csillogó elméletek nyomán, mert nem az a célja, hogy mindent felforgasson, hanem ellenkezőleg, hogy fentartsa mindent, ami a mai rendszerben jónak bizonyult, módosítással pedig csak ott álljon elő, ahol a kinevezési rendszer, vagy az önkormányzat erősítése ezt megköveteli, vagy ahol hibák kiküszöbölése ezt indokolja.

Nem emelik az autobusz tarifát.

(Szakaszhatár a hegyaljai állomásonál.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 12.

Minden tarifa reform két élő fegyver. Az emelés a közönség jogos felzudulását hordja a méhében, a leszállítás az illető üzem bevételeinek csökkentésével jár és hol van az az üzemigazgató, akinek van türelme ahhoz, hogy a mai biztosat feláldozza, a holnapi bizonytalanságért. Egyedül Arad város autobusz vállalata van abban a kellemes helyzetben, hogy első sorban a közönség érdekeit tekintse és csak másodsorban keresse azt, ami a polgárság megelégedésén felül még haszonnak is legyen mondható. Az autobusz csak azért létesült, hogy a közönség jó és olcsó közlekedési eszközhez jusson. Ha ezenkívül hasznot is hajt, akkor kötelességén kívül a legnagyobb elismerésre méltó tettet vitte végre.

Akkor igazolja azok álláspontját, akik azt mondják, hogy az aradi autobusz vállalat olcsó is lehet és hasznot is hajthat, csak meg kell adni a vállalatnak mindazt, amivel ezt a esodának látszó és mégis egyszerű dolgot végrehajthassa.

Zádor Imre az új üzemigazgató programul tűzte ki azt, hogy az aradi közönség részére olcsóbbá teszi az autobuszok használatát és ezzel azok népszerűbbé is válnak. Tarifális reformmal óhajtja ezt elérni. Az Aradi Közlöny pünkösdi számában igen bőven ismertette az üzemigazgató terveit, beszámoltunk eme terveknek teljesen megfelelő, tarifa javaslatokról is, amelyeket a felügyelő bizottság legutóbbi ülésén már tárgyaltak, de döntés azokban nem történt.

A bizottság ma Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében folytatta a tarifa kérdés megvitatását és határozott is.

Az igazgató ismertette az eddigi vita anyagát kijelentette, hogy még most is ragaszkodik eredeti javaslatához, mert az által, hogy a tizenkét filléres szakasz határ a Béla-téri iskolánál lenne, a belső forgalom rendkívüli módon olcsóbbá válnék, az utasok száma szaporodnék és a vasutttól jövő, valamint oda menő közönség is szívesen fizetné a husz fillért.

Ugyanilyen álláspontot foglalt el Neuman Adolf báró is, aki hangsúlyozta, hogy a tarifa-emelés ellen tiltakozik és legszívesebben látná, ha a husz filléres árat megszüntetnék. Rekompenzációul ő is azt tartja szükségesnek, hogy a belső forgalomban minél nagyobb utat tehessen meg a közönség 12 fillérért és ezért hozzájárul az igazgató javaslatához.

Ellene emelt szót ma is úgy, mint a multkor Szathmáry János, aki az egységes 12 filléres díjat tartaná legmegfelelőbbnek, de ha ez nem lehetséges, mert az üzem drága, akkor az egységes 14 fillér megállapítását javasolja. Véleménye szerint ez ellen a közönségnek nem lenne kifogása, aminthogy nem volt akkor sem, mikor a benzin drágulása miatt 16 fillérre emelték az árakat. Ez 8 fillér emelés volt, ezt sokallották, de szívesen vették volna a 14 fillért. A benzin árak ma majdnem normálisak, tehát a két fillér többlet teljesen kielégítő.

Vásy Ferenc azt proponálta, hogy a városligetnél legyen 10 filléres szakaszhatár, a vasuti forgalomban maradjon meg a 20 fillér.

Végre a bizottság többsége Fényes Dezső javaslatára úgy döntött, hogy a szakaszhatárt a hegyaljai villamos vasutnál jelölje meg és

noha most kétszer olyan hosszú utat tesz a kocsia a belső forgalomban, az ár nem változik Szabadság-tér—Tisza István-ut 12 fillér marad. A vasuti forgalomban az ár szintén változatlanul 20 fillér.

Az igazgató és Szathmáry fentartották álláspontjukat és különvéleményt jelentettek be.

A bizottság azután tudomásul vette, hogy a katonaság által ajánlott teher-autó műszakilag nem felel meg. A város ugyanis öntöző kocsinak akarja használni, mert a jövő esztendőre a köztisztasági teendők az új utcaburkolások révén megsaporodnak. Lócs helyettes polgármester a tanács holnapi ülésén jelentést tesz erről és rámutat arra, hogy legalább 30—35 ezer koronával szaporodnak a cimen a kiadások. Tíz-tizenkét utcaseprővel, két-három öntözőkocsival kell több. Az igák helyett akar automobil-öntözőt és ezért a felügyelő-bizottság megbizta az igazgatót, hogy a kérdést tanulmányozza tovább is.

Tudomásul vette a bizottság azt is, hogy az autobusz jegyek hátán hirdetések lesznek és így a jegyek előállítására nem kerül pénzbe, felhatalmazást adott a bizottság arra is az igazgatónak, hogy a gépkocsikra hirdetéseket vehessen fel. Braun Gusztáv és társai kérelmére az autobusz megállóhelyét a Fehér Kereszt szálloda előtt jelölték ki.

A bizottság elhatározta végül, hogy bejelenti a közgyűlésnek a szakértő tagoknak távolmaradását az ülésekről. Az ismeretes affértól Zinner Béla és Zerkovitz Rudolf nem járnak ülésekre és a Marta számláit nem lehet revideálni, mert nincs most a bizottságban gépészmérnök. A bizottság azt kéri a közgyűléstől, hogy intézkedjék, mert a helyzet tovább így nem maradhat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Négy heti fogház a hivatlan látogatásért. K. Gy. aradi ügynök még régebben udvarolt R. L. aradi jegyzőnek. A mult év december 26-án a jegyzőnek anyjával hazament lakására. A leány följelentése szerint K. Gy. idegen kulccsal kinyitotta az ajtót, behatolt, súlyosan sértő szavakkal illette a leányt, a kulccsal fejbe is vágta és távozni nem akart. Az ügyet ma tárgyalta a büntető járásbírósgon Ottrubay Dezső dr. járásbíró és K. Gy.-t magánlaksértés miatt négy heti fogházra és harminc korona pénzbüntetésre ítélte. K. Gy. az ítélet ellen fellebbezett.

§ A seprősi bérnyilkosság. A seprősi bérnyilkosság ügyében három napos tárgyalás után ma ítélkezett az aradi törvényszék, mint esküdbírósg. Teotán Lászlót, aki azzal volt vádolva, hogy ő birta rá Pap Sándor kovácslegényt, hogy orozva löje agyon Rózsa Kovácsot, Miclea Széver dr. nagyszabású és sikeres védőbeszéde után az esküdtek nem bűnösnek mondták ki és így őt a törvényszék felmentette. A tett végrehajtóját, Pap Sándort gyilkosság bűntettének kísérletében mondták ki bűnösnek az esküdtek és a törvényszék másfél évi börtönre ítélte.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözést szíves megtérítését kérjük.

Katonák versenye Borosjenőtől Aradig.

(Hatvan kilométeres gyaloglás. — A sportoló hadsereg.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 12.

Tegnapelőtt, mikor a darabos felhők mögül előtűnt a hajnali világosság, huszonöt-harminc katona Borosjenőről nekivágott az országnak. Teljes felszerelés a hátukon, részben aradi bakák, részben szegedi 46-osok és utászok. Nem együtt haladnak, az egyik már nyakig sáros, amikor a másik nekiindul az utnak. A délelőtti nap országút közepén éri valamennyit, amint kemény lépésekkel, izzadva, fáradva haladnak Arad felé. Falukon jönnek át, öreg asszonyok ha látják nagyot sóhajtának, valahova az ő fiok felé száll a sóhaj s megsajnálják a sötét, poros katonákat, akinek ilyen keservesen kell kiindulnia a hazáért. Pedig a sajnálkozó parasztnak most nem helyén való, a fiuknak nem a katonaság a veszély, hanem a büszkeség. A vágy: elsőnek lenni a versenyen. Mert versenyt kell nyerni.

Aki katonának volt, szép és érdekes verseny az utóbbi másként figyeli, jól tudhatja, hogy a katonák időben mindinkább nagyobb részére: Most is, a legénység sportszerű képzettségű. A nyáron, Temesváron nagy hadtest valószínűleg részt vesz. Ennek a versenynek mintegy előfutója volt a szegedi verseny, amely távgyalogló verseny volt. Hatvan kilométer volt az út, amelyet a katonák felszereléssel kellett a jelentkezőknek megtenniük, akik a sportnak ebben az ágában régebben gyakorolják magukat.

A cél az aradi huszárlaktanya volt, ahol előtűnt Resch Ferenc vezérőrnagy, dandárparancsnok vezetésével számos katonatiszt várta a verseny eredményét. Dél elmúlt, egy órán állott az idő, amikor a laktanya mögött feltűnt az első versenyző baka, egy szegedi 46-os. Fáradtság ült az arcán, a szeme tüze bágyadt volt, de azért katonásan róttá lépéseit és keményen hajlította a fejét balfelé, amikor a tisztet köszöntötte. A bizottság azután megállapította, hogy a szegedi baka kitűnő eredményt ért el, amennyiben a hatvan kilométert nyolc óra alatt tette meg. Nemsokára utánna megérkezett a második, szintén szegedi fiú, majd három aradi legény következett.

A dícsőségén kívül azonban egyéb is dicsőítette a győztes katonát mellett — sőt pénztárcáját, mert az első igen szép jutalomban részesült. Ugyanakkor, fenn a várbán díszben állt az egész legénység, ott volt a tisztikar és a fényes, katonai pompa között ott állt fészesen a dandárparancsnok előtt a két szegedi és három aradi vitéz, a tegnapi verseny győztesei. Resch Ferenc vezérőrnagy szép, magyar beszédben dícsérte meg őket s buzdította szorgalomra, munkára, lelkesedésre a legénységet, azután átadta a jutalmakat. Száz korona és ezüst óra az első, ötven korona és zsebóra a második díj, a szegedi magyar fiú szíve hajh! de dobog most ott a vastag kabát alatt, itt áll az aradi vár földjén, de gondolata ki tudja hova viszi hirt elrebegni, hogy ő ma sok ezer katona között a legkiválóbb.

Ezt az érdekes versenyt, ezt a szép, kedves ünnepséget egyetlen aradi civil ember sem élvezte végig. Másutt — nemrég Nagyváradon Henriquez altábornagy maga — sietnek meghívni a polgárságot, itt pedig titkon rejtik az

egészet, mintha valamilyen fontos stratégiai mozdulatról volna szó. Sok száz nézője akadt volna a versenynek, talán sok szép asszony a kendőjét is meglobogtatta volna a győztes katonák öröme, ha a polgárságot meghívják a versenyre, az ünnepségre. Mi gyönyörködünk volna, meg is köszöntük volna a szép élvezetet, a győztes versenyzőknek meg biztosan nagyon jól esett volna.

Árverezik az Aradi Első gőztéglagyárt.

(Elvész kétszázezer korona. — A hitelezők konzorciuma.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 12.

Néhány nap mulva megperdül a dob az Aradi Első Gőztéglagyár marosparti udvarán s az árverés következtében kétszázezer korona veszteséget fognak elkönyvelni azok az aradi üzletemberek és magánosok, akik egy évtizeddel ezelőtt abban a reményben jegyezték a téglagyár részvényeit, hogy azokkal szép osztalékhoz jutnak. A gyár zilált állapota nem új keletű s a vállalat már annyira jutott, hogy múlt hónap 28-ra önkéntes árverés alá került volna minden felszerelése és ingatlana. Azonban az árverést jelentkezők hiányában nem tudták megtartani. A hitelezők, akik között több aradi pénzintézet első helyen szerepel, elhatározták, hogy konzorciumot alakítanak s ők veszik meg a gyárat. A hitelezők között több ausztriai gépgyáros van, akik azonban már aligha kapják meg követelésüket, mert az aradi pénzintézetek jobb biztosítékokat s az ingatlanra elsőbbséget szereztek. Ha a gyár a hitelezők tulajdonába megy, nem helyezik üzembe, hanem kedvezőbb időkre várnak s akkor „kéz alati” értékesítik az ingatlant a gyárral együtt. A hitelezők követelésének nagy része így valószínűleg megtérül, azonban

a részvénytőke, 200.000 korona teljesen elvész.

A részvények többsége az ugynevezett Wagner-csoport tulajdonában van. Ez a gyár már megindulásakor a közeli pusztulás jeleit mutatta. A részvénytársaság Wagner Jánostól 80.000 koronáért vásárolta meg a gyárhoz szükséges ingatlant. A vételárát Wagner részvényekben kapta meg s úgy ő, mint rokonai még jelentékeny számu részvényt jegyezték. A kétszázezer korona alaptőkéjű részvénytársaságnak 120.000 korona készpénze volt s ezt használták forgó tőkének, ez szolgált gyári berendezésekre stb. Mivel a pénz gyorsan elfogyott, kölcsönöket vettek föl, amelyek után jelentékeny kamatot kellett fizetni. A vezetés se volt elég szakszerű s a gyárvezetőt nemsokára fölmondás nélkül el is bocsátották. Ezután az igazgatóság ama tagjai vezették a gyárat, akik egyáltalán nem értettek a téglagyártáshoz. A veszteség így persze évről évre szaporodott s kénytelenek voltak a törzsrészvényeket lebélyegezni és elsőbbségi részvények kibocsátásával szanálni a zavarokat. Később aztán az elsőbbségi részvényeket is lebélyegezték. Két évvel ezelőtt először öntötte el a Maros a gyártelepet s rengeteg kárt okozott. A rossz pénzügyi viszonyok aztán teljesen megbénították a gyár működését, mert az építkezés ugyszólván teljesen megszűnt s még annyit se forgalmazott a vállalat, mint az előbbi években. A gyár már több mint egy éve üzemben kívül várja a dob szavát.

Megszűnt

az aradi gyógyszerész-sztrájk
(Tegnap délután munkába léptek a segédek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 12.

Három napig tartó sztrájk után, tegnap délután ismét visszatértek a patikákba a segédek. A tárgyalások, mint az Aradi Közlöny megírta már szerdán, igen kedvezően haladtak előre és úgy volt, hogy csütörtök reggel megszűnik a sztrájk. Azonban a nyugdíj kérdése körül felmerült ellentéteket nem sikerült szerdán elsimítani és azért a sztrájk tovább folyt, a mindkét részről kiküldött bizottság pedig csütörtökön délelőtt tizenegy órakor újra összejött. Hosszas tanácskozás után sikerült a még meglevő ellentéteket is elsimítani, úgy, hogy még a délutáni órákban alá is írták a megegyezést tartalmazó jegyzőkönyvet. A segédek kiküldöttjei közölték az eseményt társaikkal, akik örömmel vették tudomásul a béke létrejöttét és délután öt órakor munkába léptek. A sztrájk megszűntéről a segédek táviratilag értesítették a belügyminisztert és sztrájkoló budapesti kartársaikat.

A megegyezés — amelyet a tulajdonosok részéről Vojtek Kálmán, Wajdits György, Hehs Vilmos, a segédek részéről addig Németh Pál, Molnár Mihály és Kozanovits Károly írtak alá — főbb pontjaiban a következő:

Az aradi gyógyszerészek testülete kötelezi magát arra, hogy a gyógyszerész alkalmazottak javára szóló országos korpótlék pénztár mielőbbi megteremtését minden tőle telhető eszközzel elő fogja mozdítani.

A gyógyszerész tulajdonosok kötelezik magukat, hogy minden egyes Aradon működő gyógyszerész alkalmazottat az országos gyógyszerész betegsegélyző és nyugdíj intézetbe beiratják. A tagsági járulékok felét a főnökök, felét a gyógyszerész alkalmazottak fizetik.

A gyógyszerészterek nyitási és zárórai a következőkben állapittatik meg: Nyitási órák: október elsejétől április elsejéig reggel fél-nyolc óra, április elsejétől október elsejéig reggel hét óra. Záróra egész éven át esti nyolc óra, kivéve: május, június, július és augusztus hónapokat, mikor a zárás félkilenc órakor történik.

A gyógyszerész alkalmazott havonta legfeljebb tizenöt éjjeli szolgálatot köteles tartani.

A kimenő tekintetében a tulajdonos és az alkalmazott szabadon állapodnak meg abban, hogy az alkalmazottnak minden negyedik napon egy teljes napi vagy minden harmadik napon egy délutáni kimenő jár. Amennyiben az előre megállapított beosztás szerint a harmadnapos délutáni kimenő a Gergely naptárban piros betűvel jelzett ünnepnapra esnék, úgy ez a kimenő egész napon át tart.

Minden gyógyszerész alkalmazottnak másfél óra ebéddőre és félóra vacsoraidőre igénye azokban a gyógyszerészterekben is, ahol csak egy segéd van.

A jelen megállapodások ellenőrzésére gyógyszerészteri tulajdonosokból és gyógyszerész alkalmazottakból álló három-három tagú bizottság szerveztetik, amely a szerződés megkötése napjától számított három hónapig permanenciában marad.

A jelen bérmozgalomból kifolyólag egy gyógyszerész alkalmazott sem bocsájtatható el a szolgálatból. Amennyiben az netán mégis megtörténnék, úgy az összes aradi gyógyszerész alkalmazottak az elbocsájtottakkal teljes szolidaritást vállalnak.

HIREK.

Arverezik Mágna Elza ruháit.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 12

Mágna Elának, a Kóbori Rózi és Nick Gusztáv által megfojtott félvilági hölgynek holmijait most árverezik. A Sarkanyus-utca 9. szám alatt, a félelemtelen lévő üres irodahelyiségben van az árverés.

Kilenc órára volt kitűzve a megkezdése, de már jóval kilenc óra előtt megtelt az árverési helyiség. Urak és hölgyek, mindkét nemből a legelőkelőbbben öltözve szoronganak a zsufolások megtelt helyiségekben. Nehéz parfümíllattal telített a levegő; épen úgy, mint mikor a butorok még Mágna Elza lakásában voltak.

Kézről-kézre járt az elárverezendő tárgyak jegyzéke, amely valóságos füzet. Huszonhat litografált oldalra terjed a jegyzék.

A legértékesebb a listában egy 20.000 koronás prém, amely azonban csak 2400 koronára van becsülve a listában. Vannak ott azonkívül szekrények 6—8000 koronára becsülve. Mágna Elza ágya 3500 koronára becsülve és temérdek mindenféle apróság.

Elsőnek a Mágna Elza fekete Bösendorfer zongorája kerül eladásra. Ezerhatszáz koronára van becsülve, de kezdetben csak husz koronát ígérnek érte. Csakhamar már 300, majd 600 koronán áll a vásár s végre is egy uriaszony veszi meg 1350 koronáért. Kiderül azonban, hogy nincs elegendő pénze. Foglalót hagy az elárverezett zongorára és siet haza pénzért.

— Legkésőbb félóra múlva itt leszek! — mondja távoztában.

Most a képekkel próbálkoznak meg; de sehogyan sem boldogulnak ezekkel. A 4—500 koronát érő képekért senki sem ígér többet 20—30 koronánál. Végre is az ügyvédek maguk kénytelenek árverezni és megmaradnak a képek.

Az egyik szekrényből egy vörös bársony brokát ruhát vesz elő a közjegyző. Öt koronát ígérnek érte, de harmincért kel el. Egy fekete petytyes nyersselyem ruhát, amelynek becsérték 20 korona, 26 koronáért adnak el. Egy fehér csipke bluzért 18 koronát adnak. Aki vette, annak bizonyára ötször annyiba került.

Azután egy török brokát selyem köpenyre kerül a sor. Kétezer koronára van becsülve. Sokáig tart az árverés, nehezen kel el a dolog. Végre is 500 koronáért veszik meg.

És így megy tovább. Délután 3 óráig, amikor félbeszakították az árverést, 13500 korona folyt be. Az árverést holnap és holnapután folytatják s az örökösök azt remélik, hogy még körülbelül negyvenezer korona fog befolyjni.

— **Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése.** Lényegtelen hőváltozás, sok helyütt esővel, zivatarok várhatók. — **Sürgönyprognózis:** Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— **A miniszterelnök Bécsben.** Budapestről jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazott, holnap délelőtt magán kihallgatáson jelenik meg a királynál és este visszautazik Budapestre.

— **Uralkodók titkos találkozása.** Prágából jelentik: A Bohémia című lap, amelynek jó értesülései vannak előkelő politikai körökből, minden cáfolat ellenére fenntartja azt a hírt, hogy Oszkár svéd király, aki Karlsbandban van, meglátogatja Vilmos német császárt Kopnistban és ezért már holnap délelőtt inkognitóban oda is érkezik.

— **Az urnapi körmenet.** Csütörtökön délelőtt kilenc órakor ünnepélyes, zenés nagymise volt a minoriták templomában, melyen részt vettek a katolikus egyesületeken kívül a főgimnázium, főreáliskola, polgári és elemi iskolák növendékei. Háromnegyed 10 órakor indult el az ünnepi körmenet Lakatos Ottó dr. rendfőnök vezetésével először a Gásza Béla által a Szentbármóság szobornál állított oltárhoz vonultak s innen Darányi János oltárához a Vörösmarty-utóba azután a Szabadság-téren a vértanu szobor megkerülése után Domány József házában állapodott meg a körmenet. A negyedik oltár az Atzél Péter-utóban Limbeck Győző és Károly hitszeretéből készült.

— **Terv Albánia fölbontására.** Pétervárról jelentik: A Petersburger Börsenzeitung, amelynek a külügyminisztériummal való összeköttetése ismeretes, nagy cikkben követeli a bukaresti és londoni balkánszerződés revízióját oly módon, hogy Északalbániát Szerbia, Délalbániát Görögország kapja, Bulgáriának Macedóniából adjanak kárpótlást, Középalbániából török protektorátussal mohamedán államot alkossanak, a monarchia pedig úgy nyerjen kielégítést, hogy Szerbiával hosszú lejáratú kereskedelmi szerződést köthet és Szerbiának tilos hajóraját tartani az Adrián.

Durazzóból jelentik: A minisztertanács ma elhatározta, hogy a felkelők elleni akciót legközelebb teljes erővel megkezdji. A felkelőknek 24 órás ultimátumot adtak. Ha ez idő leteltével el nem vonulnak és meg nem hódolnak, a fejedelem katonái megtámadják a lazadókat.

— **Kémkedő bárónő.** Bécsből jelentik: Az államügyész megkeresésére a rendőrség ma letartóztatta marchfeldi Murman Jánosné bárónőt, akit azzal vádolnak, hogy Oroszország részére kémkedett. Beszállították az országos törvényszék fogházába. A bárónő 60 éves özvegy asszony. Házkutatást tartottak a lakásán és igen sok kompromittáló iratot foglaltak le nála. Két évvel ezelőtt a fiát, aki a tüzérségi hadapród növendéke volt, kémkedés miatt négy évi börtönre ítélte a bíróság. A bárónő 30 évig állott Bécs város szolgálatában mint tanítónő. A cselédjének azt mondotta, hogy királyi kegyelmet kér a fia részére és elhagyja vele együtt az országot. Az urinő egy cseh arisztokrata család sarja.

— **Szent Antal ünnepe.** A minorita rend aradi védőszentjének, páduai szent Antalnak ünnepe az aradi katolikus híveknek is ünnepe. Az aradi minoriták temploma 1702 óta az ő tiszteletére van szentelve s így az aradi plébániának is szent Antal a védőszentje. Az ünnep alkalmából szombaton délelőtt 10 órakor énekes nagy mise lesz a minoriták templomában, délután 6 órakor pedig ünnepi ájtatosságot tartanak.

— **Alapítvány az aradi öregek otthonának.** Steiner Vilmos aradi háztulajdonos, akinek Szabadság-téri házát a múlt évben Weisz Márkus vásárolta meg, harmincezer koronás alapítványt tett az aradi izraelita hitközségnek azzal a rendelkezéssel, hogy az alapítvány kamataiból teljes ellátásban részesítsenek az otthonba kerülő érdemes öregeket.

— **Jelentkezett a munkáspénztár kassza-furója.** Brassóból jelentik: A romániai Brailában ma a konzulátuson jelentkezett Goszler Károly lakatossegéd, aki egyik tette volt az Országos Munkásbiztosító Pénztárban nemrég elkövetett rablásnak. Akkor társát, dr. Gimes Goszlert aki bátyja is, elfogták, ő azonban megszökött és Románia felé vette útját. Elfogni nem sikerült, de ma önként jelentkezett. A határrendőrség letartóztatta.

— **A vezérkar tanulmányutja** — egy szláv háborúra. Budapestről jelentik: Érdekes katonai utazásról tesz jelentést a Pester Lloyd holnap száma. Az utazás, amelyet a vezérkar tagjai Hötzendorfi Conrad báró vezetésével folytatnak, a jelenlegi balkáni helyzet vonatkozóan gyűjt tapasztalatokat. Arról van szó, hogyan lehetséges ellensúlyozni egy esetleges szerb montenegrói támadást Bosznia—Hercegovina, vagy Délmagyarország ellen, ha ezzel egyidejűleg orosz támadást intéznek Galícia ellen. A vezérkari utazás érdekes támpontokat fog nyújtani egy ilyen esetleges támadás ellen való védekezésre.

— **Európai sajtókongresszus.** Koppenhágából jelentik: A 16. sajtó kongresszus résztvevői csütörtökön érkeztek ide. A dárcsú-írók fényes fogadtatást rendeztek nekik. A lapok cikkeiben méltatják a kongresszus tureseményt. Magyarországból 32, kezdte 30 kiküldött jelent meg. Ma délután, kezdte Sin-meg a kongresszus érdemleges munkáját. Szerger Vilmos a Neues Wiener Tagblat elnöke nyitja, az európai sajtó szövetség pedig a következőt mondta meg a tanácskozásokat, majd üdvözölte Rode, dán miniszter francia nyelven a sajtó képviselőit, akiket miniszter üdvözölt, mert ő is aktív újságíró volt. A tanácskozásai kényszer kérdése felmerült, a mai ülést. Délután és este nagy ünnepek voltak a sajtó tiszteletére. A magyar sajtó képviselői, a lag üdvözölte a kongresszus egyetemes elnökét, a tagvölmaradt Rákosi Jenőt, azt a rendszert jelezve ki, hogy elnöki tisztét megtartja, részt vesz a kongresszuson.

— **Spányi Béla meghalt.** Budapestről jelentik: Néhány hét előtt már összeomló, gyógyíthatatlanul betegen a Jenorassik-károka szállították és ma éjszaka meghalt Spányi Béla, az ismert nevű tájképfestő, a rajz és festészet kitűnő művésze. Spányi Béla Budapestben született. Szolnokon, Münchenben és Párisban tanult és leghosszabb ideig Münchenben tartózkodott. A vadregényes, moosaras, vízes tájakat festette a legnagyobb előszeretettel és biztos művészettel. A Szépművészeti Múzeumban, a királyi várban, Lajos bajor király palotájában van több híres képe. Halála a művészek körében nagy részvétet kelt, mert Spányi, a művész mellett, Spányit, a szeretetreméltó és kedves embert rendkívül szerették és becsülték.

— **Kunitzert degradálták.** Budapestről jelentik: Kunitzer Károly ügyvédnek nincs szerencséje az ügyfeleivel. Védettje Kálmán Dénes kijelentette ma a büntető járásbírósnak, hogy Kunitzertől megvonja az ügyvédi megbízatást, mert Tauszk dr. tanár és Konrad Jenő igazgató főorvos elleni feljelentés megtételére ő nem hatalmazta meg Kunitzert s így a felmentő ítélet ellen jogtalanul felebbezett az ügyvéd. Ezt a felebbezést Kálmán Dénes most visszavonja s az ügyben az eljárás megszüntetését kéri, Kunitzer másolatot vett erről a beadványról. A terve az, hogy audiencián jelentkezik az igazságügyminiszternél és újra elpanaszolja azokat a sérelmeket, amelyek orvoslását székségeinek tartja.

— **Előadás a buddhizmusról.** A teozófiai társaság aradi fiókjában György János dr. vasárnap délelőtt 11 órakor a Buddhizmusról tart előadást. Az előadáson, amely a munkásbiztosító tanácstermében (Erzsébet körút, ipartestületi székhez) lesz, érdeklődőket szívesen látnak.

— **Adományok.** Hirschl Zsigmond halála alkalmából koszorúmegváltás címen az aradi tanítók segélyalapja részére Steiner Jenny 20 koronát, Tanfy Mariska 6 koronát és Haller Józsa 5 koronát adományoztak. Köszönetet mond az adományokért a segélyalap elnöksége.

— Az olasz forradalom. Rómából jelentik: A munkásszövetség intézkedése ellenére még ma sem szűnt meg mindenütt a sztrájk és a tüntetés. A milánói arenában a gyűlést követő tumultusok során több tüntető revolvérből lőtt a kivonult lovasságra. Egy katona csákóját három golyó átlötte. Egy tüntetőt arcon lövés találta. Súlyos sebesülésével a kórházba szállították, ahol rövidesen meghalt. Bolognában és Palermóban nagy tüntetések voltak a hadsereg mellett. A forradalom áldozatairól ma már biztosabb adatok állnak rendelkezésre. A firenzei torlaszharenak két halottja és hatvan sebesülte van. Turinban két halott és hetven sebesült. Nápolyban Sanatelli munkás belehalt a sebeibe.

— Egy aradi kereskedő emléke. Weinberger Jánosnak, az aradi kereskedő-osztály tavaly elhunyt, tiszteletben álló tagjának sir-emlékét vasárnap június 14-én délelőtt 11 órakor avatják föl az aradi zsidó temetőben. Az Aradi Kereskedők Köre, a melynek az elhunyt sok éven át pénztárosa és választmányi tagja volt, testületileg vesz részt a kegyeletes aktuson és felhívja összes tagjait, hogy ehhez csatlakozni szíveskedjenek. Gyülekezés vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor Tabajdi Károly-utca 1. sz. a Kör házában.

— A malmok augusztusi szünete. Budapestről jelentik: Tudvalevő, hogy a budapesti nagy malmok között jelenleg olyan megállapodás van érvényben, mely szerint a malmok hetenkint csak négy napon dolgoznak. Ez a megállapodás június végén lejár, s ezért már kezdődik az új megállapodásra vonatkozó tárgyalás. Az üzemprodukciónak komoly hírek szerint aligha lesz lehetséges, mivel nagyon sok idegen anyaggal vannak teli a malmok és ki kell elégteleníteni az egész ország lisztigényét. Más hírek szerint augusztusban két-három heti teljes üzemredukció áll be.

— Ortner tanár a királynál. Bécsből jelentik: Az egyetemen ma királyi kitüntetés alkalmából élénk ovációban részesítették Ortner Norbert udvari tanácsost, professzort. Ortner megköszönte az ovációt és annak a hitének adott kifejezést, hogy az nem annyira neki, mint inkább a királynak szól, aki a legszeretettelőbb és leghálásabb páciens.

— Megtámadott fogházörmester. Tegnap este a Központi-kávéház előtt Boldor Péter napszámos megtámadta Pethő Károly fogházörmezt. A verekezésnek a rendőrök vetettek véget, akik Boldor Pétert előállították. A támadó azt mondta a rendőrségen, hogy bosszúból követte el tettét, mert fogházi állását Pethő miatt veszítette el. A rendőrség a támadó ellen megindította az eljárást.

— Szökés a fogházból. Budapestről jelentik: Az Alkotmány-utcai fogházból ma megszökött egy Gombos Imre nevű rab, akit hét és fél évi börtönrre ítéltek pénzhamisításért. Gombos igen jól viselte magát és minthogy ért a főzéshez, a konyhában alkalmazták. Itt csakhamar bizalmat keltett magaviseletével úgy, hogy tegnap öt kíséretében bevásárolni küldték. A kapuban hirtelen eltűnt, kabát, kalap nélkül. Amint szökését észrevették üldözni kezdték, de eddig még nem sikerült elfogni. Remélik, hogy az éj folyamán kézre kerül.

— Halálos benzinrobbanás. Graudenzből jelentik: A katonai repülő-téren nagy szerencsétlenség történt. Egy hordó benzin eddig ki nem derített okból felrobbant és két tizedest, két közlegényt darabokra szaggatott; azonfelül hét katona sebesült meg súlyosan.

— Öngyilkos rikkancsköltő. Budapestről jelentik: Bakti Gyula, az ismert rikkancsköltő, ma, az esti órákban öngyilkosságot követett el. A Margit-hidról a Dunába vetette magát. A közelben levő hajósoknak sikerült élve kimenteni a hullámokból. Eszméletlen állapotban vitték a kórházba, ahol eddig még nem lehetett kihallgatni.

— Köszönetnyilvánítás. Kopp János és neje Hirschl Zsigmond ravatalára szánt koszorú megváltása címén 20 koronát adott az aradi izr. árvaháznak, mely kegyes adományért köszönetet mond az elnökség.

— Egy sorozat művészies reklám-bélyeg-
get adtak ki a „Berson-művek” Budapest VII. a melyek mindenkinek ingyen megküldetnek egy öt filléres levélbélyeg beküldése után.

— Neptun strand-fürdő, modern berendezés, nap- és légfürdők. Uszoda uraknak és hölgyeknek. Nyitva szeptember végéig. 3571

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkosci a Fischer Nagy Áruház Gyári-
raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

SPORT.

Az Aradi Torna Egyesület jubiláris ünnepe.

(Országos tornaverseny a kulturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 12.

Harmincöt éve annak, hogy az Aradi Torna Egyesület megalakult s célul tűzte ki maga elé a testnevelést, a testi erő fejlesztését, hogy ezáltal egy egészséges, fejlett gárdát neveljen a magyar társadalom javára s boldogulására!

Nagy Sándor tornatanár böcs vezetése alatt szerezte meg az Aradi Torna Egyesület jó hírnevét s az ő szakszerű vezetése s oktatása mellett képezte ki magát igen sok híres tornász, kik jelenleg a magyarországi reprezentatív csapatban képviselik a magyar színeket.

Nagy Sándor hirtelen elhunyt igen érzékenyen érintette az Aradi Torna Egyesületet. Elhunyt után az ATE. elhatározta, hogy Nagy Sándor érdeműs munkájának elismerése és halála jeléül mellszobrot állít és nevére egy örökös vándor díjat alapít. Az ATE. ezt a határozatát június hó 21-én hajtja végre, s leplezi el Nagy Sándor szobrát. A mellszobor és vándordíj elkészítésével Albert Andor jeles szobrászművészt bízták meg. A szobrok készen állnak a leleplezésre. A mellszobor ünnepélyes leleplezése június hó 21-én vasárnap délelőtt lesz a felső temetőben. Az ünnepélyen képviselteti magát a vallás- és közoktatásügyi miniszter és a Magyar Testedző Egyesületek Szövetsége és koszorút helyez el síremlékére. Délután pedig a kulturpalotában országos tornaünnepély lesz, melyen részt vesznek legjobb magyar tornászok, kik a londoni és stockholmi olimpiádon a magyar színeket képviselték. Az ünnepségen résztvesznek még a Budapesti (Budai) Torna Egyesület, Szegedi Torna Egyesület és az Aradi Torna Egyesület hölgy tornász csapatai. A budapesti hölgyek az aradi 33. gyalogezred zenekarának hangjai mellett buzogány gyakorlatot, míg a szegediek és aradiak fabot gyakorlatot mutatnak be az előírt gyakorlatokon kívül. A reprezentatív tornász csapat tagjai pedig korláton és lovon fognak bemutatkozni Arad város közönsége előtt.

+ TAK—ATE. A most vasárnap délután az ATE óvartéri pályáján lefolyó mérkőzés döntő fontossággal bír az aradvidéki alosztály második helyére nézve. Mint tudvalevő, a TAK egymásután több mérkőzést mondott le ellenfeleinek, de az ATE is sok pontot veszített balszerencséje folytán. Így a differencia a második hely két jogos aspirálójá között kiegyenlítődik és ettől a mérkőzéstől fog függni, ki lesz az aradvidéki alosztály második helye. A TAK-ról tudjuk, hogy nemrég reorganizált csapata nagyon jó formában van, amit jó eredményeivel bizonyít. Az ATE-nek a tavaszi szezonban nem volt a TFC-n és az AMTE-n kívül

komolyabb ellenfele, ezeket azonban oly fölény-
nyel győzte le, hogy különösen a mult heti TFC mérkőzés alapján a legjobb reményekkel tekinthetünk a vasárnapi mérkőzés elé. Tekintettel arra, hogy az ATE aránylag nagyon kevés meccset játszott le a tavaszi szezonban, nem tehetett szert olyan nagy rutinra, mint a TAK, de az ATE szorgalmas tréningje ezt azt hisszük ellensúlyozni fogja. A mérkőzés délután háromnegyed öt órakor veszi kezdetét.

+ Ifjúsági válogatottak mérkőzése. Az urnapijára, a gyermeknap javára tervezett labdarúgó mérkőzést az eső elmosta s így vasárnap délelőtt méri össze erejét az iskolai csapatokból összekombinált legénység az Arad város ifjúsági bajnokságáért küzdő csapatok válogatott 11 emberével. Ezt megelőzőleg az AMTE. ifjúsági „A” csapata játszik bajnoki mérkőzést az AIFK-bal. Ez utóbbi mérkőzés délelőtt 9-kor, az előbbi fél 11 kor veszi kezdetét az ATE. Óvartéri sporttelepén. Tribünhely 40 fillér, diák hely 20 fillér.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A folytatólagos gyermeknap. A csü-
törtökről elmaradt sorsolást, gyermekversenyt, s szépségversenyt kedden fogják megtartani a kulturpalota előtt. A gyermekek gyülekezése öt órakor lesz a városháza Salac-park. felőli udvarán, ahonnan csoportosulva vonulnak a kulturpalota elé, ahol megtartják a szépségversenyt. Dr. Málék Lajosné elnök ez uton tudatja a szülőkkel, hogy külön jelentkezés már nem szükséges, a kik gyermekeiket szerepeltetni akarják a versenyben, minden jelentkezés nélkül kedden délután öt órakor jelenjenek meg a városháza udvarán. A gyermekkosci, virágkosarak, botocskák díszítéséhez szükséges virágokat a szülők kedd délelőtt átvethetik dr. Páris Lajosnál (Fábián-utca 6a.) ahová a virágkeresdők díjtalanul küldenek virágot a jóteknycélra. A nagyszerűnek ígérkező gyermekversenyt az idén is Polgár Miklós felsőbbteleányiskolai tanár rendezi.

(*) Az Aradi Esperanto Egyesület memoranduma a miniszternél. Ma délelőtt tisztelt az esperantisták küldöttsége a vallás- és közoktatásügyi miniszternél Gresswein Sándor dr. országgyűlési képviselő vezetésével abból a célból, hogy az Aradi Esperanto Egyesület által készített és a szegedi országos esperanto kongresszus által elfogadott memorandumot átnyújtsa. A memorandumban az esperanto nyelvnek Magyarország összes közép- és főiskoláiban rendkívül tantárgyként való tanítására kérnek engedélyt a minisztertől.

(*) Parkünnepély a Baross-parkban. Szerényen folynak az előkészületek a Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesületének június 28-án tartandó parkünnepélyére. A Darányi Jánosné elnöklété alatt működő rendező bizottság az aradi társadalom minden rétege részéről akkora támogatással találkozik, hogy az ünnepély színvételét a Salac parkra is kell terjesztetni, úgy hogy a Baross-parkon és a kulturpalota előtti sétányon kívül a Salac parkban is pompás attrakcióval szórakoztatják majd a közönséget. A hölgybizottságok most állítják össze asszony és leány gárdáikat, nap-nap után vetődnek fel ötletek, hogy a közönségnek ugyanakkor, amikor a szegénysorsu tudóbetegek segítségének nemes szolgálatában áll, minél nagyobb szabású ünnepségek olcsó élvezetében legyen része.

(*) A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete nevében köszönetet mond Steinitzer Géza nagybecskereki takarékpénztári igazgatónak Szécsi Lajos budapesti egyesült fővárosi takarékpénztári vezérigazgatónak és Kopp János aradmegyei takarékpénztári főpénztárosnak, kik az aradi tudóbetegegondozó intézetnek a maguk és Steinitzer Matild urnónevében néhai Hirschl Zsigmond koporsójára szánt koszorú megváltása címén 25, 25 illetve 15 koronát adományoztak. Bácskay Béla dr. igazgató.

(*) Az Aradi Mérnök és Építész Egylet szombat este 7 órakor a Központi szállóbeli egyesületi helyiségeiben választmányi ülést tart, melyre a tagokat meghívja Virágh Lajos elnök. Tárgysorozat: a zürichi Műegyetem Magyar Egyesületének zászlóavatása, a honfoglalás emlékművét eredményei, a mérnök júniális, tagfelvétel.

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

vizsgázott fogtechnikus.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

VÁROS ÉS MEGYE

Megtagadott államsegély. A földmivélségi miniszter ma arról értesítette a várost, hogy tudomásul veszi ugyan, hogy a mezőgazdasági munkásházakból csak negyvenet épített meg a város, de az államsegélyt csak akkor adja meg, ha a házakat olyanoknak adják el, vagy bérbe, akiknek a főfoglalkozásuk a mezőgazdaság. Ez azt jelenti, hogy a város sohasem kap államsegélyt, mert lámpással sem lehet olyan negyven munkást találni Aradon, aki csak mezőgazdasági munkás lenne. Nem marad más hátra, mint vagy a kereskedelmi miniszternek felajánlani a házakat, vagy pedig nyilvános árlejtésen bármilyen jelentkezőnek bérbe adni. Szó van arról is, hogy a Neuman Testvérek cégnek is felajánlja a város megvételre az épületeket, mert a cég ugyanis foglalkozik azzal a tervvel, hogy a munkásai részére házakat létesít.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= Az aradi tőzsde közgyűlése. Csütörtökön délelőtt tizenegy órakor Steiner Ferenc elnöklésével szép számú résztvevő jelenlétében tartotta meg első rendes közgyűlését az aradi áru- és értéktőzsde. Az elnök megnyitójában beszámolt a tőzsde múlt évi működéséről, amely a rossz gazdasági viszonyok következtében nem tudott olyan fokot elérni, amilyen kívánatos lett volna a amelyent jogosan remélhetet a tőzsde vezetősége. A tőzsdebizottság működése azonban várakozáson felül szép eredményt mutathat föl, mert a jogkereső közönség belátva fontosságát, egyre nagyobb számban keresi a

tőzsdebizottság ítélkezését. Ezután az alapszabályok értelmében kisorsolták a tőzsdei tanács tagok egyharmad részét a megválasztott tagokat a kisorsolás sorrendjébe itt közöljük. Rendes tagok: Kintzig János, Ottenberg Tivadar, Reinhart Gyula, Jellinek József, Werner Károly, Rajz Jenő, Fodor Gyula (új) Rosenthal Adolf (Bcsaba), Zerkovitz Rezső, Hehs Béla, Schor Lajos, Leopold Zsigmond, Raicu Sebő, Ländler Aladár, Jegessy Károly (új) Weisz Márkus. Póttagok: Weisz Adolf (Uj-arad), Rosenberg Artur, Márton Cézár, Steigerwald Alajos, Mayerhoffer Lajos, Verbos Nándor, ifj. Mahler György, Marek Mór (Petrozsény) Weisenburger Nándor s Szántay Béla. — Ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak a tőzsde-tanácsosoknak, akik gyakran magánügyeiket is háttérbe szorítva a legnagyobb készséggel állottak rendelkezésére a tőzsdének. Jegyzőkönyvi köszönetet szavazott még a közgyűlés Varjassy Lajos dr. és Zima Tibor titkároknak, akik fáradhatlan tevékenységgel buzgólkodnak a tőzsde érdekében.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árjegyzék

Budapest, június 12.

Készárú.

Amerika egygyel olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételkedv nincs, 5 ezer mm. 10 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Dél	2 óra
	ár	ár
Bors 1914. októberre	18.08—13.09	13.08—13.04
Bors 1915. áprilisra	13.25	13.26 18.20—13.21
Rosa 1914. októberre	9.46—9.47	9.44 9.45
Tengeri 1914. júliusra	7.75—7.6	7.68 8.69
Zab 1914. októberre	8.07—8.08	7.95—7.96
Az árak 50 kilónként számítva		

Feladta szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

9401

NYILTÉR

MENETREND.

Arad—Nagyvárad.

Arad	1.	5.00	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6.	6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
	1.	6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nvárad	6.	9.40	12.01	2.15	4.—	8.20	3.54	8.54

Nagyvárad—Arad

Nagyvárad	1.	6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6.	8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	8.26
	1.	11.27	11.27	2.05	5.57	7.29	9.06	4.22 4.22
Arad	6.	12.32	12.32	3.11	6.59	9.03	10.09	5.57 5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

378—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

1. Arad sz. kir. város gazdasági széke 25 utca törtkövel (cyclop) való burkolására zárt írásbeli versenyárgyalást tart.
2. Ezen munkálatra vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 5 pecséttel lezárt és „Ajánlat Arad sz. kir. város 25 utcájának burkolási munkáira” felirattal ellátott sértetlen borítékba helyezett ajánlataikat a gazdasági székhöz címezve, a gazdasági tanácsnokokhoz 1914. évi június hó 19 ik napján d. e. 10 órájáig a rendes hivatali órák a'att nyújtják be. A versenyárgyalás a fentjelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.
3. Az ajánlatok csak az Arad sz. kir. város mérnöki hivatala által kiadott ajánlati mintán, és költségvetési úrlapon az egységárak pontos kitöltésével tehetők. Százalékos engedmények, vagy felülfizetések kikötése tilos. Szabálytalan, távirati, elkésett vagy utóajánlatok nem fognak figyelembe vételni.
4. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő, b'atpénz Arad sz. kir. város házipénztáránál készpénzben vagy a K. Sz. 16. §-a 6. pontjában körülírt biztosítékképes értékpapirban történt letétét igazoló elismervény melléklendő. A b'atpénz a jelzett pénztárnál hétköznapiokon 9-től 12 óráig tehetők le. Az ajánlathoz pénzt vagy

értéket csatolni nem szabad. A szállítást elnyerő vállalkozó tartozik 5%-os b'atpénzt 10%-ra kiegészíteni.

5. Melléklendő továbbá az ajánlathoz a kőanyagoknak a kir. József-műegyetem kísérleti állomása által kiállított kísérleti bizonyítványai. A kövekből az ajánlat benyújtásával egyidejűleg az ajánlattevő pecsétjével ellátott 1—1 mintadarab adandó be.

6. Azon pályázók, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatuk telepe, vagy lakásuk szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

7. Arad sz. kir. város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhason, vagy azokat esetleg mellőzze és egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

Az ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja. A szállítandó munkához kizárólag hazai anyag használandó.

8. A munkák teljesítésének, illetve az építés befejezésének határideje 1914. évi október 15.

9. Egyebekben a közszállítási szabályrendelet, a vállalati általános és részletes feltételek és a szerződési pontozatok irányadók. A műszaki művelet, versenyárgyalási hirdetés, ajánlati minta költségvetési úrlapok Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában megtekinthetők és 1 koronáért kaphatók.

Arad, 1914. június 2.

A gazdasági székh.

„MODIANO”
CLUBSPECIALITÉ

**A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBB!**

Orvosi tanácsra úgy a hivatalok mint a laposokak nyomattalok, de mindenikben benne van nyomással az előjegyzés a győzelem előadására. J. G. Modiano

Két drb.

8 hónapos telivér

Berkshier
tenyészkán

eladó.

Érdeklődőknek felvilá-
gosítással szolgál a ki-
adóhivatal. 3707

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek:
zálogécsulákat, tört aranyat és ezü-
stöt, gyémántot és briliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-
raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

12417—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi mi-
nister 65596 II-B. l. 1914. számú
kormányrendelete alapján felhívom az
érdeklődő közönség figyelmét dr.
Kereszty, dr. Volf és társa vegyé-
szeti gyár részvénytársaság (Buda-
pest Ujpest Fő-utca 5.) által, a kár-
tékony és duvadak irtására szol-
gáló honi gyártmányu Strichinin
készítményére; a mely hasonló kül-
földi készítményeknél olcsóbb, de
azokkal szemben a versenyt min-
den tekintetben kiállja.

Arad, 1914. évi május hó 20-án.

Greén
főkapitány.

Premier-Werke, Eger i. B.

Eladó birtok!

502 és 200 kisholdas (a 1200 □-öl)
jó fekvésű két különálló birtok felsze-
reléssel és szépnek mutakozó ter-
messel dombos vidéken szabad kézből

igen olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

3716

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	Ind.	505	552	622	653	854	1158	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota			631									
Borossebes												
Honczfő			411									
Brád	Érk.	655		1138	218	1247		741	911	707		1000

Brád—Arad.

Brád	Ind.		403	730	936	137	430
Honczfő			325	556		338	745
Borossebes							
Pankota							
Ujszentanna							
Arad	Érk.	652	727	1034	848	131	815

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	Ind.	643	942	1242	857	606	809
Kétegyháza	Érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	Ind.	405	538	750	1047	301	624
Ujszentanna	Érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházafürdő.

Borossebes	Ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap	1245	naponta	640
Menyházafürdő	Érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházafürdő—Borossebes.

Menyházafürdő	Ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és vasárnap	524
Borossebes	Érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	VI/1—VIII/31-ig	610

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros,
a dült számok a személyvonatokat jelzik.

Tüdősorvadás! Tüdővész! Tüdőbajos Ön?

Akkor irjon nekem még ma. Teljesen ingyen és bérmentve kül-
dök Önnek egy új szert, mely már sokakon segített. Ennek ha-
tása kellemesen meglepi
Önt. Talán gyógyulására
már sok pénzt adott ki
és vagy semmi vagy
csak rövid ideig tartó
javulást vett észre. Én
azonban szavamot ad-
hatom, hogy nekem oly
szerem van, mely a
sorvadás okát a testből
egyszer és mindenkorra
eltávolítja. Minden egyéb
a tüdőbajjal összefüggő

betegség meggyógyul
tőle. Naponta kapok kö-
szönő és hálairatokat
oly személyektől, kik
éveken át sorvadásban
szenvetk, minden lát-
ható javulás nélkül, míg
végre hozzám fordultak.
Tegyen próbát!
Csak egy levelező-
lapba kerül. Értékes
könyvet és jó szert kül-
dök Önnek díjtalanul.

Ingyen!

Irjon azonnal, vagy vágja ki ezt a hirdetést, később
majd megköszöni, hogyha segítettem Önön.

Theo Thommen, Neu-Allschwill 507. sz.

posta: St. Ludwig (Elsass).

Első Aradi Orthodox Szalámigyár

Herskovits Dezső és Társa

ARAD, Boros Béni-tér 11. sz.

Telefon szám 820. Sürgőnycím: Szalámigyár Arad.

Ajánljuk kitűnő minőségű szalámi
kolbász, hideg felvágott füstölt-
hus készítményeinket a legjutá-
nyosabb árak mellett. Vidéki meg-
rendelések azonnal eszközöltetnek.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Egy teljesen jókarban levő

szívó-nyomó kút

és egy 10 hektoliteres víztartály
jutányos áron

eladó.

Bővebbet: 8451

Weisz Jenő

épület- és műlakatosnál Arad, An-
drassy-tér 9.

Kalmár József

villanyeszközök

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

-ese Ajánlja

költőzködők figyelmébe.

villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fő-
szedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűrő vasakat, Weifram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikket. 461

Farkas János

mészáros és hentes,

Arad, József főherceg-ut 7.

Városi és megyei telefon 739.

Ertásem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a mai naptól fogva
üzletemben a különleges husokat
a következő árakban árusítom:

Marhahús:

Szegyhús levesnek 1 klgr. 1.— K.
Leveshús 1 klgr. 1.28 K.
Leveshús 1 klgr. 1.52 K.
Pecsenye husok 1 klgr. 1.60 K.
Beaufstack 1 klgr. 2.— K.

Sertéshús:

Kara 1 klgr. 1.84 K.
Csomb 1 klgr. 1.68 K.
Tarja 1 klgr. 1.68 K.
Lapocza 1 klgr. 1.68 K.
Oldalas 1 klgr. 1.52 K.
Darált hus 1 klgr. 1.52 K.
Zsir 1 klgr. 1.40 K.
Zsir szalonna 1 klgr. 1.36 K.
Haj 1 klgr. 1.60 K.

Borjúhús:

Pörkölt hus 1 klgr. 1.40 K.
Vesés 1 klgr. 1.40 K.
Szegye 1 klgr. 1.40 K.
Cottlato 1 klgr. 1.60 K.
Lapocza 1 klgr. 1.80 K.
Csomb 2 40 K.Ugyancsak a legjobb minőségű
nővendék hus is legolcsóbb árban
kapható. 8623Naponta frissen vágott marha,
borjú és sertéshús, legjobb minő-
ségben felvágottak, sonka és kol-
bász, szalonna és zsír nagyban és
kicsinyben. Szíves partfogást kér:

Farkas János.

Arad-Csanádi Egyesült Vasutak menetrendje. Érvényes május hó 1-től.

Arad-Szeged.										
Kilométer- távolság.	Allomások	Gy. M. I. H.	Sz. V. I. H. III.	Mot. V. II. III.	Mot. V. II. III.	Gy. M. I. H.	Mot. V. II. III.	Sz. V. I. H. III.	Mot. V. II. III.	Mot. V. II. III.
—	Wien Stb. ind.	1206	1206	1205	—	—	—	1020	1020	—
—	Bpest kpu.	930	930	1125	—	—	—	705	705	—
—	Nagyikikinda.	—	—	—	—	680	—	680	—	—
—	Temesvár	427	427	—	815	815	—	—	—	—
—	Tóvis	817	817	815	351	351	—	1046	—	—
—	Brád	—	—	—	403	403	—	986	—	—
—	Arad ind.	regg. 6.16	regg. 6.40	d. e. 8.45	d. e. 11.05	d. e. 11.48	d. u. 2.25	d. u. 4.13	este 7.16	este 7.16
5	Nagybuzsák...	—	6.57	8.55	11.14	—	2.35	—	7.25	—
9	Csalátelepi hízaloda	—	7.05	9.04	11.22	—	2.44	—	7.34	—
13	Pecskaszenttamás	—	7.25	9.21	11.30	—	2.52	—	7.42	—
21	Opécska...	—	7.47	9.41	11.47	—	3.09	—	7.58	—
29	Opécskai tany.	—	7.52	9.45	12.01	—	3.22	—	8.11	—
35	Battonya	Mot. V. 18	8.03	9.58	12.13	—	3.35	—	8.24	—
40	Tompapuszta	II. III.	8.12	10.08	12.23	—	3.44	—	8.33	—
45	Belsőperregpuszta	reggel	8.26	10.17	12.32	—	3.52	—	8.41	—
52	Mezőhegyes ér.	—	8.40	10.31	12.46	—	4.05	—	8.51	—
—	Kétegyháza ér.	—	959	959	225	225	—	748	—	—
—	ind.	—	543	543	1150	1150	—	348	—	—
—	Orosháza ér.	—	1039	1039	—	—	—	828	—	—
—	ind.	—	340	620	—	—	—	348	—	—
—	Mezőhegyes ind.	5.42	7.27	8.46	10.44	1.15	1.01	4.10	6.30	—
62	Csanádpalota	6.00	7.40	9.05	10.53	1.35	1.16	4.27	6.49	—
68	Nagyikikinda	6.09	7.52	9.18	11.04	1.46	1.28	4.37	7.01	—
70	Nagyikikinda	6.14	7.52	9.27	11.12	1.57	1.28	4.43	7.10	—
77	Mezőhegyes megálló	6.24	8.05	9.40	11.25	2.08	1.41	4.53	7.23	—
80	Apátfalva ér.	6.30	8.05	9.43	11.32	2.16	1.41	4.59	7.30	—
—	Hmvasárh. ér.	—	—	—	—	—	—	782	—	—
—	ind.	—	—	—	—	—	—	780	—	—
—	Nagyszentmiklós ind.	Mot. V. 11	1004	—	—	—	—	353	—	—
—	Apátfalva ind.	II. III.	6.31	8.06	9.53	11.33	2.17	1.42	5.04	7.35
89	Makó ér.	reggel	6.46	8.18	10.11	11.50	2.33	1.54	5.19	7.52
95	ind.	6.50	8.23	10.13	11.53	2.34	1.56	5.21	7.54	—
99	Kiszombor	4.23	7.03	8.35	10.59	12.09	2.48	2.07	5.34	8.35
102	31. sz. őrház m. h.	4.31	7.10	—	11.15	—	—	5.48	—	—
108	Üzlettelep kitérő	4.36	7.15	—	11.22	—	—	5.59	9.01	—
114	Deszk	4.46	7.24	—	11.28	—	—	6.11	9.14	—
—	Szőreg ér.	4.53	7.35	9.01	11.41	12.45	3.25	2.31	6.11	9.14
—	Temesvár ér.	780	1233	1233	207	606	606	823	518	—
—	Nagybecsk. "	924	311	311	450	921	—	921	643	—
—	Szőreg ind.	5.03	7.40	9.02	11.46	12.47	3.26	2.32	6.17	9.18
118	Ujszeged	5.08	7.48	—	12.55	—	—	6.25	—	—
122	Szeged ér.	5.13	7.53	9.12	12.00	1.00	3.40	2.42	6.30	9.31
—	Szeged-Bekes ér.	—	802	1030	—	230	—	344	243	—
—	Bpest nyu. "	915	405	125	—	630	1110	630	515	—
—	Wien Stb. "	845	935	620	—	550	—	550	1214	540
—	Temesvár	—	1233	—	606	904	822	606	518	—

Szeged-Arad.										
Kilométer- távolság.	Allomások	Szem. V. 32	Mot. V. 14	Mot. V. 16	Gy. M. 2	Mot. V. 18	Szem. V. 34	Mot. V. 20	Gy. M. 4	Mot. V. 22
—	Temesvár ind.	9.45	—	451	748	—	9.25	1.00	1.40	—
—	Wien Stb. "	345	450	—	1170	—	1110	—	9.28	9.38
—	Bpest nyu. "	805	1055	—	8.25	5.30	830	—	2.40	12.15
—	Szeged-Rök. "	1.14	5.40	8.85	1116	1116	—	4.45	—	—
—	Szeged ind.	reggel 3.06	reggel 6.10	d. e. 10.35	d. u. 12.36	d. u. 1.56	d. u. 3.17	d. u. 5.06	este 6.33	este 7.25
4	Ujszeged	—	6.15	10.40	—	2.01	—	5.12	6.41	7.31
8	Szőreg ér.	3.19	6.23	10.43	12.46	2.09	3.31	5.21	6.41	7.41
—	Nagybecsk. ind.	718	—	621	621	621	1127	1127	1.13	118
—	Temesvár	915	—	451	748	925	100	140	—	—
—	Szőreg ind.	9.20	6.24	10.49	12.47	2.10	3.32	5.22	6.42	7.42
14	Deszk	3.32	6.35	11.02	—	2.24	3.44	5.34	6.54	7.55
20	Üzlettelep kitérő	3.42	6.45	11.15	—	2.34	—	5.47	—	8.10
23	31. sz. őrház m. h.	—	6.50	11.20	—	—	—	5.52	—	8.16
27	Kiszombor	3.56	7.03	11.29	1.13	2.48	4.06	6.01	7.06	8.52
33	Makó ér.	4.03	7.15	11.41	1.23	3.00	4.18	6.15	7.15	8.48
42	Apátfalva ind.	4.23	7.17	11.51	1.27	3.02	4.35	6.18	7.18	—
—	ind.	4.53	7.32	12.06	1.40	3.17	4.50	6.33	7.31	—
—	Nagyszentmiklós ind.	—	1004	—	—	—	780	—	—	—
—	Hmvasárh. ér.	940	615	—	—	—	835	353	—	—
—	ind.	—	940	—	—	—	732	—	405	—
—	Apátfalva ind.	4.39	7.33	12.07	1.42	3.18	5.00	6.35	7.32	—
46	Nagy. csanád megálló	4.47	7.40	12.14	—	3.25	5.08	6.42	—	—
52	Nagyikikinda	5.01	7.52	12.27	1.57	3.37	5.23	6.54	7.48	—
54	Nagyikikinda	5.07	7.57	12.32	—	3.42	5.28	7.01	—	—
60	Csanádpalota	5.18	8.03	12.43	2.09	3.53	5.39	7.12	7.57	—
71	Mezőhegyes ér.	5.35	8.25	1.00	2.23	4.09	5.56	7.29	8.11	—
—	Orosháza ér.	Mot. V. 12	8.03	10.39	—	—	8.38	—	—	—
—	ind.	3.40	6.20	—	—	—	3.48	—	—	—
—	Kétegyháza ér.	II. III. reggel	7.00	9.59	2.25	530	530	7.48	—	—
—	ind.	4.12	5.43	11.50	11.50	—	3.43	—	—	—
—	Mezőhegyes ind.	4.00	5.50	8.27	1.02	2.27	4.11	6.11	8.13	—
78	Belsőperregpuszta	4.11	6.03	8.39	1.15	—	4.24	6.24	—	—
83	Tompapuszta	4.24	6.13	8.47	1.24	—	4.33	6.33	—	—
88	Battonya	4.35	6.25	9.00	1.35	2.51	4.44	6.47	8.38	—
94	Opécskai tany.	4.47	—	9.11	1.46	—	4.54	—	—	—
102	Opécska	5.04	6.50	9.30	2.02	3.09	5.10	7.12	8.56	—
110	Pecskaszenttamás	5.20	7.06	9.44	2.17	—	5.25	7.26	—	—
114	Csalátelepi hízaloda	5.30	7.16	9.53	2.26	—	5.35	7.35	—	—
117	Nagybuzsák	5.38	—	10.00	2.35	—	5.43	—	—	—
122	Arad ér.	5.43	7.33	10.10	2.43	3.37	5.53	7.51	9.24	—
—	Brád ér.	1138	218	—	7.41	9.11	—	—	—	—
—	Tóvis	1.32	—	5.33	11.53	11.53	—	—	8.08	—
—	Temesvár	7.45	—	2.12	6.09	6.09	8.30	12.09	—	—
—	Nagyikikinda	10.18	—	5.17	—	—	—	—	5.45	—
—	Bpest kpu.	11.20	1.25	7.25	9.20	9.20	—	—	—	—
—	Wien Stb.	8.00	6.40	—	6.45	6.45	11.40	3.45	11.40	3.45

14861—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minster a 7646/Elnöki B. 1914. sz. körrendeletével következőleg intézkedett:

Az 1913. évi október hó 15-éről 11870 elnöki B. szám alatt kelt körrendeletem kapcsán közlöm a törvényhatósággal, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter uralegyetértőleg létrejött megállapodás értelmében a csapattestek (osztályok) intézetek) az utolsó fegyvergyakorlat alól, a véderő törvény 48 §-a 1. pontja hetedik bekezdése alapján való felmentés kedvezményének tényleges szolgálatban álló egyének részére való megadásáról az elsőfoku kiegészítési hatóságokat csak az illető hadkötelesek szabadságolása, illetőleg nem tényleges viszonyba való helyezése alkalmával fogják értesíteni.

Ha azonban tartalékos vagy póttartalékos részesítették a véderő törvény 48. § a 1. pontja hetedik bekezdésének b) betűje alapján ebben a kedvezményben akkor az illető parancsnokság az elsőfoku kiegészítési hatóságokat a kedvezmény megadásáról esetről-esetre azonnal fogják értesíteni.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy ezt a rendeletet tegye megfelelő módon közhírré és arról tudomásvétel és mihez tartás végett járási tisztviselőket értesítse.

Arad, 1914. június 12.

A városi tanács.

18282—1914.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Arad város gyámpénztára 1913. évi zárszámadása folyó év június hó 1-től 16-ig a városháza I. emelet tanácstermében közszemlére kitétetett, a hogy ezen idő alatt ezen zárszámadás ellen a város kötelekébe tartozó bármely polgár felelősséggel vagy észrevétellel élhet.

Arad, 1914. május hó 29.

A városi tanács.

299—1914. kib.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a m. kir. államvasutak békéscsaba-aradi vasútvonalán a második vágány építésére vonatkozó közigazgatási bejárást Dr. Rudán Amadé miniszteri oszt. tanácsos ur vezetése alatt elrendelte, a bejárás sorrendjét pedig a következőleg állapította meg:

A tárgyalás:

ideje: helye:

1914. évi június hó 23-ik napjának d. e. 10 órája. Békéscsaba, községháza.

1914. évi június hó 24-ik napjának d. e. 9 órája. Arad sz. kir. város tanácsterme.

1914. évi június hó 25-ik napjának d. e. 9 órája. Arad sz. kir. város tanácsterme.

Meghivandó:

községek: törvényhatóság:

1. Békéscsaba nagyközség. 2. Pusztaki-gyós község. 3. Gyula r. t. város. 4. Kétegyháza nagyközség. Békés vármegye.

5. Elek nagyközség (Lőkősháza p) 6. Kürtös nagyközség. 7. Mácsa nagyközség. Arad vármegye.

8. Kürtös nagyközség (Sofronya puszt) 9. Kürtös nagyközség. (Szent-Pál-puszt) 10. Arad sz. kir. város. Arad vármegye.

Miről az érdekelt magánfelek eseten azzal értesíttetnek, hogy magukat a bejáráson megfelelően képviseltesk.

Arad, 1914. június hó 8-án.

Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága.

HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHÍRŰ

Turul CIPŐK

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

Főraktár
ARAD,
Andrássy-tér (Minorita-palota)

Cikl 259 Chevrone fűzőcipő K 10-
• 287 Chevrone Goodyear K 13-50
• 3086 Chevrone Goodyear K 18-
la minőség

Cikl 92 Box fűzőcipő K 10-50
• 80/4 Chevrone fűzőcipő K 11-
• 8086 Box fűzőcipő American
Style K 12-
• 110 Chevrone Goodyear K 18-

Cikl 405K Chevrone gombos-
fűzőcipő K 9-
• 432 Chevrone Goodyear K 11-50
• 416 Chevrone Goodyear K 14-
la minőség

Cikl 449 Chevrone gombosfűző K 9-
• 446 Barna Chevrone
Goodyear K 12-
Cikl 303 Chevrone Goodyear K 14-50
• 1866 Laktafűzőcipő K 18-50

Perzsa szőnyegek:

Kirman, Joragan, Tebris, Meschad, Buchará, Belues, Afghan, Musul, Sarus, Siras, Sirván, Sumac, stb. stb.

minden nagyságban egészen 5 Mtr. nagyságig. Ezen megbízható minőségek megtekinthetők csak rövid ideig reggel 8-tól 1-ig, 3-tól este 7-ig.

Hoffmann Sándor

csipkeáruházában

Andrássy-tér 20. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apró hirdetésekről:

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg-ut 22. Acsev-palota. (Bejárat a Kosuth-szoborral szemben.) Telefon szám 151.

Az apró hirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzandók.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

A hirdetések este fél 6 óráig vétetnek fel.

Videkről az apró hirdetések postautalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbéllyekben.

A hirdetést a kiadóhivatal ki-váratra díjtalanul megszerkeszti.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Manoi!

Hétfőn szokott időben várlak. Ukvetlen beszélnem, kel veled. Ha nem jöhetnél írjál kézsók mérnökötől. 3714

Szőke, barna,

vagy fekete hajfestékek természetes élethű színekben Hanzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében Arad. 3707

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas

máv. raktárnok jó információkkal bizalmi alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3626

100 korona

jutalomban részesül, aki nekem Aradon gyári, vagy gőzmalmi, krodában mint nős irnokot állásba juttat. Fizetés megjelölésével „Nős irnok” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3718

ALKALMAZÁST NYER.

Egy jóra való

bejáró főzőnő kerestetik. Állását azonnal elfoglalhatja. Deák Ferenc-ut. 9. első emelet balra. 3722

Fogtechnikus

tanulónak jó házból való fin azonnal felvétetik. Lázár Jenő fogtechnikai terme Br. Bohus palota II. kapu. 3719

INGATLAN.

Eladó

Ujmiklakán Balog Zoltán-ut. 4. számú ház mely áll 5 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből. 3715

Telek

megvételre kerestetik a város közelében, vízvezeték, villany és gáz főtétlenül szükséges. Nagyság 400 □² feljebb. Ajánlatokat nagyság és ár megjelöléssel „J. P.” alatt a kiadóba kérek. 3720

Házeladás.

Baross-park közelében egy emeletes ház két lakással eladó. Cím a kiadóhivatalba. 3638

ÜZLETEK.

Két modern

üzlethelyiség és egy kétszobás lakás kiadó azonnal. Egy nagy kapu eladó Eötvös-ut. 12. 3723

Bérbeadó vagy eladó

üzletház, 12 éves vegyeskereskedéssel, korlátolt italmérési joggal, 10000 lakosságú vidéki román községben. Felvilágosítást ad Szűcs F. Vilmos Arad, Karolina-utca 8. 3622

Négyszer

koronát biztosan jövedelmező fa-lusi italmérés és vegyeskereskedés házzal együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3624

Jóforgalmu szatócsüzlet korcsmával együtt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3681

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern

3 szobás lakás, fürdőszobával, augusztus 1-ére kiadó, Aulich Lajos-utca 2. sz. 3721

Az Andrássy-téren

az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás azonnalra, vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

egy két éves „Joustone” kéveköltő és arató gép olcsón. Értekezni Tripon János Almás-egres. 3724

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amely-nél jobb kávé nem létezik, ize, aromája páratlan. Naponta friss pörköltés! Dürer Gusztáv fűszer- és kávénagykereskedés Aradon, a városházzal szemben. 3577

Vesszek

a legmagasabb árban uraktól levetett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2383

Szép

matt hálószoba, 2 fehér festett szekrény, divány, székek, gyermek-kocsik és konyhaasztalok elköltözés végett minden elfogadható ártért sürgősen eladó. Rákóczi-ut. 7. I. em. 3713

Két kis motor,

két jó ivlámpa, különféle lakatos szerszámok, aranyozó-gép betűkkel, 1 ritzgép, 2 fűzőgép, többféle dobozok és mindenféle fehér, barna és szürke lemezek (Pappe) igen olcsón eladók, Kerpel László könyvkereskedőnél. 3687

Gyermek

táp- és erősítő-szerek, az összes maláta és egyéb kivonatok állandóan friss minőségben Hanzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében Arad. 3707

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 5 és 8 koronás adagokban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a. Telefon 199. sz. 2297

KÜLÖNFÉLE.

Nagy raktárhelyiség kiadó augusztus 1-re Hajó-utca 1.sz. alatt. Bővebbet Éles Ármánál. 3494

Hehs-féle

Vasaschinabor. Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrohamok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen egy felnőtneknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca. 5180

1—914. kp. el. sz.

Hirdetmény.

Miután az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. t. c. 55. §. 1 pontja szerint minden köz- és magán hivatal főnök hivatalból köteles a vezetése alatt álló hivatalnál alkalmazott választójogosultak jegyzékét a központi választmánynak megküldeni, ezután is felhívom a helybeli összes köz- és magán hivatalok főnökeit, miszerint tisztviselőiknek és alkalmazottjaiknak névjegyzékét szoros a. b. c. sorrendben összeállítva a családi és melléknév, foglalkozás és lakás, életkor, iskolai végzettség az itteni tartozkodás idejének és a múlt évben rájuk akár helyben, akár másutt kirott egyenes állami adó összegnek (föld, ház, kereset, tőke, kamat és járadék, vagy bányaadó) megjelölésével az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének a fent hivatkozott törvény értelmében leendő elkészítése céljából folyó évi június hó 15-éig beküldeni szíveskedjenek.

Arad, 1914. június 5.

Polgármester

mint a központi választmány elnöke.

Egy nagyobb mennyiségű különféle

cipőket és

szandalokat

sikerült olcsón

megvennem, melynek

elárusítását

a mai napon megkezdtem.

KORÁNYI

cipő és ruhaáruház

Bohus palota. 3691—1

Arany ékszer elárusítása.

Ha megbízható és szolid

üzletbe akar vásárolni tiszta 14 karátos finom arany ékszert, vagy bármilyen olcsó, vagy bármilyen finom gyártmányú órát, pontosan kiszabályozva oly olcsó árban, amelynél még egy

Végeladás

sem olcsóbb, akkor forduljon bizalommal

Zinner Vilmos

műorás és ékszerészhez

ARAD, Forray-utca, Szabadság-téri sarokház. 3682

Tessék meggyőződni, hogyseholsem olcsóbb.

Tört aranyat, régi ékszert veszek és becserelek. Nagy óra- és ékszer javító műhely. Javítás 3 évi jótállással.

Finom illatu

„Eau de Cologne“

(Kölni víz) 3673

1 literes üveg	K	7—
1/2 "	"	3.50
1/4 "	"	2.—
1/10 "	"	1.—
1/20 "	"	—70

„Angyal” Drogeria

Török Andor és Társa

Arad, Andrássy-tér 20.